OTELLO • GIUSEPPE VERDI

Premiera • Kwiecień 2012

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
www.umwd.dolnyslask.pl

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

wrocław europejska stolica kultury 2016

OPERA WROCŁAWSKA

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

EWA MICHNIK
DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY

OTELLO

GIUSEPPE VERDI

OPERA W 4 AKTACH | OPERA IN 4 ACTS

LIBRETTO WG WILLIAMA SZEKSPIRA | LIBRETTO AFTER WILLIAM SHAKESPEARE
ARRIGO BOITO

PRAPREMIERA | WORLD PREMIERE MEDIOLAN 1887
PREMIERA POLSKA | POLISH PREMIERE WARSZAWA 1893

PREMIERA | PREMIERE

SO | SA **14 IV 2012 19:00**
ND | SU **15 IV 2012 19:00**
ND | SU **22 IV 2012 19:00**

CZAS TRWANIA SPEKTAKLU | DURATION: 180 MIN.

2 PRZERWY | 2 INTERVALS

SPEKTAKL WYKONYWANY JEST W JĘZYKU WŁOSKIM Z POLSKIMI NAPISAMI.
ITALIAN LANGUAGE VERSION WITH POLISH SURTITLES.

TŁUMACZENIE LIBRETTA NA TABLICACH ŚWIETLNYCH | LIBRETTO TRANSLATION ON THE PROJECTION SCREEN
ALEKSANDER BARDINI, KRYSTYNA KONOPACKA

TAURON POLSKA ENERGIA

OFICJALNY PARTNER
66. SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ
AN OFFICIAL PATRON OF THE WROCŁAW OPERA 66TH SEASON

realizatorzy | producers

Ewa Michnik
Kierownictwo muzyczne, dyrygent
Musical direction, conductor

Michał Znaniecki
Reżyseria, scenografia, kostiumy
Direction, stage & costume design

Anna Grabowska-Borys
Przygotowanie chóru
Choir master

Bogumił Palewicz
Reżyseria świateł
Lighting design

Bassem Akiki
Współpraca muzyczna
Musical co-operation

Zofia Dowjat
Hanna Marasz
Asystenci reżysera
Assistant to the stage director

Luigi Scoglio
Asystent scenografa
Assistant to the stage designer

Joanna Medyńska
Asystent ds. kostiumów
Assistant to the costume designer

Wojciech Siudmak
Autor plakatu
Author of the poster

obsada | cast

OTELLO
Nikolay Dorozhkin
Sergey Nayda*
Antonello Palombi*

DESDEMONA
Anna Lichorowicz
Aleksandra Makowska
Izabela Matuła*

JAGO
Bogusław Szynalski*
Vittorio Vitelli*

EMILIA
Anna Bernacka
Katarzyna Haras
Iryna Zhytynska

CASSIO
Łukasz Gaj
Aleksander Zuchowicz

RODERIGO
Łukasz Gaj
Rafał Majzner
Aleksander Zuchowicz

LODOVICO
Marek Paśko
Bartosz Urbanowicz

MONTANO
Jacek Jaskuła
Łukasz Rosiak

HEROLD
Andrzej Zborowski

Soliści, orkiestra i chór Opery Wrocławskiej
Soloists, orchestra & choir of the Wrocław Opera

*gościnnie | special guest

DYREKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO ZMIAN W OBSADACH.
THE CURRENT CAST IS SUBJECT TO CHANGE.

STARY MISTRZ I JEGO MŁODY PARTNER

Jacek Marczyński

Przez całe życie Giuseppe Verdi próbował zmierzyć się z geniuszem Szekspira, kilkakrotnie w jego kompozytorskich planach przewinął się *Hamlet*, raz pojawiła się *Burza*, a wielkim, niezrealizowanym marzeniem pozostał *Król Lear*. Z kolei ukończony w 1847 r. *Makbet* nie w pełni go usatysfakcjonował. Dopiero w jesieni życia stworzył dwa arcydzieła – *Otella* i *Falstaffa* – którymi udowodnił, że rozumie Szekspira.

Latem 1879 r. 66-letni Verdi po spotkaniu z Arrigiem Boitem, który przedstawił mu szkic libretta *Otella*, powiedział: *Niech pan nada temu formę poetycką. Przyda się to panu, mnie lub komuś innemu.* Osiem lat wcześniej odbyła się premiera dwudziestej szóstej opery Verdiego – *Aidy*. Skomponowania nowej konsekwentnie odmawiał mimo zabiegów wydawcy i przyjaciela Giulio Ricordiego. *Po cóż miałbym pisać? Do czego bym doszedł? Rezultat byłby opłakany* – zwierzał się Verdi przyjaciółce Clarze Maffei. – *Słuchałbym ponownie opinii, że nie umiem pisać, że stałem się naśladowcą Wagnera.*

Nie chciał na starość powtarzać się i powielać, ani nie zamierzał dawać okazji do porównań swej muzyki z operą francuską, a zwłaszcza z Richardem Wagnerem. Był gotów pojawić się na scenie wówczas, gdy zyska pewność, iż sprosta wyzwaniom nowej epoki, w której opera przemieniała się w muzyczny dramat, a od efektownych numerów wokalnych ważniejsze stało się wejście w głąb ludzkiej psychiki. Potrzebował też ożywczego impulsu i takim – zdaniem Giulio Ricordiego – mógłby być *Otello*. Verdi nie zabierał się jednak do pracy, zatem w zamian wydawca poprosił o przeróbkę wystawionego bez powodzenia w 1857 r. *Simona Boccanegry*. Na autora zmian w libretcie zaproponował Arriga Boita, a ten dostarczył nowy finał I aktu – szekspirowską w charakterze scenę narady w pałacu dożów Genui. Gdy *Simon Boccanegra* zatriumfował w 1881 r. w Mediolanie, zachwycony Verdi powiedział do odtwórcy tytułowej roli, barytona Vittorio Maurelego: *Jeśli Bóg da mi zdrowie, napiszę dla pana „Jagona"!* Taki pierwotnie tytuł miała nosić nowa opera, ale musiało minąć aż pięć lat, nim po licznych perturbacjach została ukończona.

Muzyk czy poeta?

Arrigo Boito był od Verdiego młodszy o 29 lat, urodził się w 1842 r. w Padwie. Ojciec, malarz Sylwester Boito w czasie podróży po Europie poznał Polkę, Józefę z hrabiów Radolińskich, wdowę po Józefie Jastrzębcu de Fundament Karśnickim, więc w 1830 r. doniósł przyjacielowi z rozbrajającą szczerością: *Nadarza mi się szczęśliwa kombinacja urządzenia sobie życia po pańsku: pewna starsza pani chciałaby wyjść za mnie za mąż z dwudziestoma tysiącami dukatów.* To małżeństwo nie mogło się udać. Po rozstaniu w 1853 r. Józefa Boito zamieszkała w bardzo skromnych warunkach w Mediolanie z dwoma synami: Arrigiem, który rozpoczął naukę w konserwatorium oraz starszym o dwa lata Camillem, który w przyszłości zostanie znanym architektem.

Pierwszy sukces odniósł w 1858 r., gdy wykonano jego symfonię, a jednak nie muzyka miała stać się główną domeną Arriga, obdarzonego też talentem literackim i zacięciem publicystycznym. Sam zresztą napisał: *Zanim się zostanie muzykiem – trzeba być poetą.* Chętnie wspierał innych librettami, Amilchare Ponchielli zawdzięcza mu sukces życia: *Giocondę*. Skomponował operę *Mefistofeles*, która poniosła klęskę w La Scali w 1868 r., publiczność odrzuciła prawie sześciogodzinne dzieło z długaśnymi recytatywami zamiast melodyjnych arii. Boito skreślił jeden akt, w pozostałych poprawił niemal każdą scenę i nowy *Mefistofeles* odniósł sukces w Bolonii w 1875 r., powtórzony na innych scenach Włoch i Europy. A w latach 60., w Polsce, dokąd wybrał się, by odwiedzić krewnych, przyszedł mu do głowy pomysł opery o Neronie. W chwili śmierci w 1918 r. pozostawił cztery niemal ukończone akty oraz tekst piątego. Do wystawienia *Nerona* doprowadził w 1924 r. w La Scali Arturo Toscanini.

Bezinteresowna nienawiść

Otello spółki Boito-Verdi jest najdoskonalszym wzorem przeniesienia szekspirowskiej tragedii na grunt opery, mimo że autor libretta ingerował w tekst oryginału. Usunął akt wenecki zarysowujący intrygę, ale to, co dla niej istotne, przeniósł do rozmów Jagona, Cassia i Roderiga w I akcie opery. Skreślił postać ojca Desdemony i Bianki, o której jedynie rozmawiają Jago i Cassio. Dodał własne pomysły, choćby nieistniejące u Szekspira *Credo* Jagona. Czy jednak takie wyznanie wiary – *Wierzę z całego serca, tak szczerze / Jak młoda wdówka przed ołtarzem, / że zło, które zamyślam, i które czynię / Jest wyrokiem przeznaczenia* – nie mogło wyjść spod pióra Szekspira?

Boito dokonał kondensacji tragedii, jego Jago to niemal wcielenie Mefistofelesa, ale zachowuje rys najistotniejszy dla Szekspira. *Jago nienawidzi Otella, tak jak nienawidzi wszystkich* – pisał wielki znawca szekspirowskiego teatru, Jan Kott. – *W tej nienawiści jest coś bezinteresownego: Jago naprzód nienawidzi, potem dopiero zdaje się wynajdywać powody swej nienawiści.* Na przeciwnym biegunie plasuje się niewinna Desdemona, o której nie wiemy – jest to w tragedii Szekspira – że wbrew woli ojca potajemnie poślubiła

Maura. Opera często jednak pokazuje bohaterów w sposób uproszczony, symboliczny i tę regułę zastosował Boito. W całości zaś, ozdobiony kilku widowiskowymi scenami, *Otello* stał się kameralną tragedią, rozgrywającą się między tytułowym bohaterem, Desdemoną i Jagonem.

Własny pomysł na dramat

Dostrzegając kongenialność przekładu dramatu na grunt muzyki, tym większe trzeba oddać zasługi Verdiemu, który nie zrezygnował ze środków typowo operowych. Taka już jest zastępująca uwerturę scena burzy, przygotowująca widza do mających nastąpić zdarzeń. Nie zrezygnował Verdi z pięknej kantyleny lub z obowiązkowego wielkiego finału z udziałem solistów i chóru (na zakończenie III aktu). Najciekawsze jest zaś połączenie subtelności i siły, kompozytor prosił librecistę, by momenty kulminacyjne poprzedził lirycznymi. Przed mającą tragiczne konsekwencje pijatyką w I akcie słyszymy pieśń chóru, przed pierwszym wybuchem zazdrości Otella – urokliwy madrygał Cypryjczyków, wychwalających Desdemonę (ta scena to pomysł Verdiego). A gdy w finale zbliża się moment popełnienia zbrodni, Verdi daje subtelną pieśń o wierzbie i modlitwę Desdemony.

W *Otellu* Verdi osiągnął mistrzostwo wyrafinowania brzmieniowego – korzysta z całego bogactwa orkiestrowego, eksponując przy tym poszczególne instrumenty. Duetowi miłosnemu I aktu towarzyszy zmysłowa melodia wiolonczel, pieśni o wierzbie – instrumenty dęte drewniane. Jagona charakteryzują fagoty, puzony wspomagają wybuchy zazdrości Otella. W tej operze zacierają się granice między recytatywem a arią, wokalna mowa melodyczna została poddana zasadom języka mówionego. To nie są jednak zapożyczenia z Wagnera, lecz konsekwencja indywidualnego pojmowania przez Verdiego opery jako dramatu. Stworzył w *Otellu* oryginalny styl – *declamatico dramatico*, wyrastający z tradycji belcanta. Tytułowego bohatera porównuje się niekiedy do Wagnerowskiego Tristana, ale Otello, czyli tenor bohaterski w wersji włoskiej, wymaga od wykonawcy nie tylko siły głosu, ale i sztuki wokalnej na najwyższym poziomie, która w dramatach mistrza z Bayreuth ma mniejsze znaczenie.

Na prapremierze 5 lutego 1887 r. *Otella* przyjęto w La Scali entuzjastycznie, potem dzieło rozpoczęło triumfalny marsz przez świat. Polska premiera odbyła się 3 października 1893 r. w Teatrze Wielkim w Warszawie, za pulpitem dyrygenckim stanął dyrektor Cesare Trombini, w roli Otella wystąpił Eugene Durot.

Na cmentarzysku cywilizacji

W XX w. tę partię mieli okazję kreować nasi wielcy tenorzy: Stanisław Gruszczyński (Warszawa 1919), Franciszek Arno (Poznań 1953), Wacław Domieniecki (Poznań 1962), Sławomir Żerdzicki (Bytom 1964), Henryk Kłosiński (Łódź 1976), Józef Kolesiński (Poznań 1980 i Bydgoszcz 1989). Do historii przeszedł spektakl Aleksandra Bardiniego ze scenografią Andrzeja Majewskiego, którego premiera odbyła się w 1969 r. w Teatrze Wielkim w Warszawie. Stanowi wzorcowy przykład wyprowadzenia działań scenicznych z muzyki, Bardini miał własną partyturę reżyserską, w której na przykład scenę burzy z I aktu opracował co do każdego taktu. W premierze wystąpili: Roman Węgrzyn (Otello), Krystyna Jamroz (Desdemona), Władysław Malczewski (Jago).

Pierwsza inscenizacja w Operze Wrocławskiej powstała w 1988 r. Reżyser Robert Skolmowski zrezygnował z renesansowej scenerii, a już w pierwszej scenie rekwizyty – stary wrak samochodu, zdezelowane elementy łodzi – świadczyć miały, że akcja rozgrywa się na współczesnym cmentarzysku cywilizacji. Scenografię zaprojektowała Barbara Zawada, dyrygował Kazimierz Wiencek. Otellem był Henryk Kłosiński, ale w centrum uwagi nieustannie pozostawał Jago (Maciej Krzysztyniak). *Aktorsko rola ta jest ustawiona szczególnie trafnie* – pisała Ewa Kofin – *bo dominuje tu przebiegłość, dyktująca snucie intrygi pod maską wdzięku, a nawet taktu. Zapewne nie jest to tylko zasługa talentu aktorskiego Krzysztyniaka, bo tu właśnie ręka reżysera odciska się wyjątkowo mocno. Skolmowski nauczył solistów uwalniania aktorstwa z pęt muzyki.* Ciepłą postać Desdemony wykreowała Agata Młynarska.

W 2008 r. Opera Wrocławska przedstawiła *Otella* w wersji plenerowej. Na Wyspie Piasek, w centrum miasta, Michał Znaniecki zaprojektował 10-metrową wenecką twierdzę, uzbrojoną w prawdziwe armaty. Mimo takich atrakcji intrygująca wizualnie okazała się przede wszystkim scena powitania Wenecjan, w której wykorzystano mało znaną muzykę baletową, dopisaną przez Verdiego dla paryskiej premiery *Otella*. Wzruszał finał z wyeksponowanym łożem Desdemony, czekającej na śmierć z rąk Otella. Biel skontrastowana z czernią nocy okazała się znakomitym tłem dla zbrodni. Otellem był brytyjski tenor Ian Storey, Litwinka Nomeda Kazlaus pokazała Desdemonę jako kobietę potrafiącą walczyć, a jednak w imię miłości poddającą się wyrokowi losu, w roli Jagona wystąpił dysponujący ładnym głosem włoski baryton Vittorio Vitelli. W trudnych warunkach plenerowych zdała egzamin grająca precyzyjnie orkiestra pod dyrekcją Ewy Michnik. Sześć spektakli *Otella* na Wyspie Piaskowej obejrzało ponad 20 tys. widzów.

OLD MASTER AND HIS YOUNG PARTNER

His whole life Giuseppe Verdi was trying to face the genius of Shakespeare, he planned to compose *Hamlet* several times, and once to compose *Storm*, while *King Lear* remained his biggest unrealised dream. Even though he finished *Macbeth* in 1847, he wasn't fully satisfied. Not until the autumn of his life did he create two masterpieces – *Otello* and *Falstaff* – which proved that he understood Shakespeare.

In the summer of 1879, 66-year-old Verdi, after meeting Arrigo Boito, who presented him an outline of libretto to *Otello*, said: *Form it poetically. It will be of a use to you, me or someone else.* Eight years earlier the premiere of 26th Verdi's opera – *Aida* – took place. Despite solicitation of the publisher and his friend, Giulio Ricordi, he consequently refused to compose a new one. *Why would I write? What would I achieve? The result would be miserable* – Verdi confessed to his friend Clara Maffei. – *For the second time I would listen to opinions, claiming that I can't write, and became Wagner's imitator.*

He did not want to repeat himself and duplicate in his old age, nor did he intend to give any opportunities to confront his music with French opera, especially with Richard Wagner. He was ready to appear on a stage, provided that he gained enough confidence, that he would be capable of facing the challenges of the new epoch, in which opera transformed into a musical drama, in which reaching deeply into human's psyche became more important than effective vocal parts. Verdi also needed an invigorating impulse and one, according to Giulio Ricordi, could be *Otello*. Verdi did not start working, therefore the publisher asked him to remake *Simon Boccanegra*, staged without success in 1857, in exchange. For the author of changes in libretto, he proposed Arrigo Boito, who delivered a new final of Act I – a Shakespearean in its character, scene of the deliberation of doges of Genoa. When *Simon Boccanegra* triumphed in 1881 in Milan, delighted Verdi said to baritone Vittorio Maurel, the performer of the main character: *If God gives me health, I will write "Iago" for you!* That was the title the new opera was supposed to have, five years of countless perturbations had to pass before it was finished.

A musician or a poet?

Arrigo Boito was 29 years younger than Verdi, born in 1842 in Padua. His father, painter Sylvester Boito, during a trip around Europe met a Pole, Józefa of count Radolińscy, widow after Józef Jastrzębiec de Fundament Karśnicki, so in 1830 he denounced his friend with disarming honesty: *A happy opportunity to arrange my life as a lord happens: some old lady would like to marry me with twenty-two thousand ducats.* This marriage couldn't have ended well. After parting in 1853, Józefa Boito took up residence in a very moderate conditions in Milan with her two sons: Arrigo, who began learning in the conservatoire, and Camil, two years older, who would eventually become an architect.

He achieved the first success in 1858, when his symphony was performed, and yet it was not the music, that was to become Arrigo's domain, who had a literary talent and a journalistic stubbornness. Arrigo himself wrote: *Before you become a musician – you need to be a poet.* He willingly supported others with librettos, Amilchare Ponchielli owes him a life's success: *La Gioconda*. He composed *Mephistopheles*, a fiasco in La Scala in 1868; the audience rejected almost six hour long spectacle with too long recitatives instead of melodic arias. Boito erased one act, in other ones he corrected almost every scene and the new *Mephistopheles* achieved success in Bologna in 1875, repeated on other Italian and European stages. In the sixties in Poland, where he was visiting relatives, he came up with an idea of a new opera about Nero. In his last moments in 1918 he left four, nearly finished acts and the text of the fifth one. Arturo Toscanini led to *Nero* staging in 1924 in La Scala.

Disinterested hatred

Otello by Boito-Verdi partnership is a superb example of transferring Shakespearean tragedy to the fields of opera, even though the author of libretto interfered with the original text. He removed Venetian act, which outlined the intrigue, but all the important fragments were moved to dialogues by Iago, Cassio and Roderigo in Act I of the opera. He erased the character of Desdemona's father and Bianca, who are only mentioned in Iago and Cassio's conversations. He added new ideas, for instance non-existing in Shakespeare's work *Credo* of Iago. Couldn't such a confession of faith – *I believe with my whole heart, so honestly / Like a young widow before the altar, / that evil, which I made up, and which I do / Is a verdict of destiny* – be written by Shakespeare? Boito condensed the tragedy, his Iago is almost an incarnation of Mephistopheles, but he preserves the features most important for Shakespeare. *Iago hates Otello, just as he hates everyone* – wrote a great expert on Shakespearean theatre, Jan Kott. – *There is something disinteresting in this hatred.* On the other hand, there's the innocent Desdemona, about who we do not know – information, which Shakespeare's

tragedy contains – that she married Moor against her father's will. However, the opera often presents the characters in a simplistic, symbolic way, and Boito followed this pattern. As a whole, embellished with several spectacular scenes, *Otello* became an intimate tragedy taking place between the title characters, Desdemona and Iago.

Own idea for a drama

Seeing the brilliance of transferring drama into music, the more honours need to be given to Verdi, who didn't give up on strictly operatic means. Such is the scene of a storm replacing the overture, preparing spectators for pending events. Verdi did not give up on the beautiful cantilena or the obligatory grand finale either, with all the soloists and a choir (in the end of Act III). However, the most interesting combination, is the one of subtlety and strength, the composer asked the librettist to put lyrical moments before the culminative ones. Before the fight in Act I, which had tragic consequences, we hear the choir chanson, before the first outburst of jealousy of Otello – a charming madrigal of Cypriots praising Desdemona (this scene is a Verdi's idea). And when the moment of committing a crime is closing in the finale, Verdi provides a subtle song about a willow tree and a Desdemona's prayer.

In *Otello* Verdi achieved artistry of a sophisticated sound – he is using the whole orchestra richness, exposing particular instruments. Love duet of Act I is accompanied by a sensuous melody of cellos, chanson about a willow tree – woodwind instruments. Bassoons are characteristic for Iago, trombones intensify the outbursts of Otello's jealousy. In this opera, boundaries between recitatives and arias dissipate, a vocal melodic speech was submitted to the rules of spoken language. These are not, however, borrowed from Wagner, but a consequence of Verdi's individual perception of the opera as a drama. He created an original style in *Otello – declamatico dramatico* – deriving from Bel-Canto tradition. Once in a while the title character is compared to Wagnerian Tristan, but Otello, the heroic tenor in the Italian version, requires from a performer not only a strong voice, but also vocal craft on the highest level, which in dramas by the master form Bayreuth has less meaning.

On its world premiere on 5th of February 1887 *Otello* was received enthusiastically in La Scala, then the masterpiece started its triumphant march around the world. The Polish premiere took place on 3rd of October 1893 in The Grand Theatre in Warsaw, Cesare Trombini was directing, Otello's part was sang by Eugene Durot.

On the burial ground of civilization

In 20th century great Polish tenors had the opportunity to create this part: Stanisław Gruszczyński (Warsaw 1919), Franciszek Arno (Poznań 1953), Wacław Domieniecki (Poznań 1962), Sławomir Żerdzicki (Bytom 1964), Henryk Kłosiński (Łódź 1976), Józef Kolesiński (Poznań 1980 and Bydgoszcz 1989). The spectacle by Aleksander Bardini, with stage design by Andrzej Majewski, went down in history; its premiere took place in 1969, in The Grand Theatre in Warsaw. It is a perfect example of deriving stage actions from music, Bardini had his own director score, in which, for instance, he complied the scene of the storm from Act I thoroughly, each and every tact. In the premiere, took part: Roman Węgrzyn (Otello), Krystyna Jamroz (Desdemona), Władysław Malczewski (Iago).

The first staging in the Wrocław Opera was created in 1988. The director, Robert Skolmowski, forwent renaissance scenery, and in the very first scene paraphernalia – an old wreck of a car, broken-down elements of a boat – were to show, that the action is taking place in a modern burial ground of civilization. Scenery was designed by Barbara Zawada and Kazimierz Wiencek was directing. Henryk Kłośiński was Otello, but Iago (Maciej Krzysztyniak) remained continuously in the centre of attention. *Acting-wise, this role is set particularly accurately* – wrote Ewa Kofin – *because cunning is dominating here, dictating intrigue hidden behind gracefulness or even tact. It surely is not only due to Krzysztyniak's acting talent, because this is where we can clearly see the director's impact. Skolmowski taught the soloists how to free acting from the fetters of music.* Warm character of Desdemona was created by Agata Młynarska.

In 2008 the Wrocław Opera staged *Otello* in an open-air version. On Wyspa Piasek, in the centre of the city, Michał Znaniecki designed 10-meter long Venetian stronghold armed with real cannons. Despite those attractions, the most visually intriguing was the scene of welcoming Venetians, in which, for the Paris premiere of *Otello*, a barely known ballet music, added by Verdi, was used. The final with an exposed bed of Desdemona, who was waiting for death by Otello's hands, was touching. White contrasted with blackness of the night turned out to be a perfect background for the crime. Otello was impersonated by British tenor Ian Storey, Lithuanian Nomeda Kazlaus showed her Desdemona as a woman who can fight, and surrender to the destiny in the name of love, Iago was played by having a nice voice Italian baritone Vittorio Vitelli. Despite difficult exterior conditions, the orchestra played perfectly, under the directorship of Ewa Michnik, and passed the test. Six shows of *Otello* on Wyspa Piasek were watched by over twenty thousand of spectators.

STRESZCZENIE LIBRETTA

AKT I

Cypr, koniec XV w., przed zamkiem. Przerażony tłum obserwuje burzę, szalejącą na morzu. Z żywiołem walczy statek Otella, w końcu przybija do brzegu. Powracający z wyprawy wojennej Otello oznajmia zwycięstwo swych wojsk. Rozpoczyna się zabawa, nie uczestniczą w niej Roderigo i Jago. Pierwszy jest zakochany bez szans na wzajemność w Desdemonie, drugi z zazdrością obserwuje Cassia, którego Otello mianował kapitanem. Jago szykuje zemstę, postanawia upić Cassia, ten odmawia, gdyż ma słabą głowę, ale potem ulega. Odurzony winem, wszczyna awanturę z Roderigiem, próbuje ich rozdzielić Montano, którego Cassio rani w walce.
Zaalarmowany Otello pozbawia Cassia stopnia kapitana, potem zostaje z Desdemoną. Wspominają pierwsze chwile miłości, cieszą się szczęściem i objęci udają się na spoczynek.

AKT II

Sala zamkowa. Jago radzi, by Cassio poprosił Desdemonę o wstawiennictwo u Otella, to dalszy ciąg jego planu. Wierzy, że zło, które czyni, jest wyrokiem przeznaczenia. Widząc, że Cassio rozmawia z Desdemoną, prosi los, by przysłał Otella, który rzeczywiście nadchodzi. Pytaniem o to, od jak dawna Cassio zna jego żonę, Jago wzbudza w nim zazdrość.
Mieszkańcy Cypru przyszli z darami dla Desdemony. Ona prosi małżonka o łaskę dla Cassia, co irytuje Otella. Kiedy Desdemona chce otrzeć czoło męża, ten wyrywa jej chustkę i rzuca na ziemię. Podnosi ją Emilia, Jago żąda, by mu ją oddała. Emilia przeczuwa nieszczęście.
Otello jest coraz bardziej przekonany o winie żony. Jago pozornie usiłuje go uspokoić, w rzeczywistości podsyca zazdrość. Twierdzi, że Cassio przez sen wymawiał imię Desdemony. Dodaje też, że widział u niego jej chustkę. Otello zapowiada zemstę, do której Jago go namawia.

AKT III

Sala zamkowa. Herold oznajmia przybycie statku z posłami weneckimi. Jago proponuje, by Otello podsłuchał jego rozmowę z Cassiem. Maur żąda zaś od Desdemony pokazania chustki, którą jej podarował. Ona twierdzi, że ją zgubiła, Otello wpada we wściekłość.
W sprytnie prowadzonej przez Jago rozmowie Cassio opowiada o ukochanej, której imienia nie wyjawia, więc podsłuchujący Otello jest przekonany, że mówi o Desdemonie. Na dodatek Cassio pokazuje chustkę, to wystarczający dowód dla Otella. Zastanawia się, jak zabić Desdemonę. Radą służy mu Jago, którego Maur mianuje kapitanem.
Lodovico przybywa na czele delegacji z Wenecji, przekazuje pozdrowienia od doży dla zwycięskiego Otella, pyta też o Cassia. Desdemona znów się za nim wstawia, co wywołuje kolejny gniew jej męża. Herold przyprowadza Cassia, a Otello musi oznajmić mu otrzymane rozkazy. Otello wraca do Wenecji, jego następcą mianowano Cassia. Otello nie panuje nad sobą, rzuca Desdemonę na ziemię. Jago cieszy się swoim triumfem.

AKT IV

Sypialnia. Desdemona z pomocą Emilii szykuje się do snu. Wspomina piosenkę o wierzbie, którą w dzieciństwie nuciła służąca jej matki, porzucona przez ukochanego. Gdy zostaje sama, modli się. Przychodzi Otello i żąda, by wyznała grzechy. Desdemona zaprzecza, że kocha Cassia, nie podarowała mu chustki. Otello twierdzi, że Cassio nie żyje, a na nią też wydał wyrok śmierci.
Otello dusi Desdemonę. Przerażona Emilia wzywa pomocy. Kiedy wszyscy nadchodzą, wyjawia prawdę: to Jago zabrał chustkę Desdemony. Cassio dodaje, że znalazł ją podrzuconą w swoim domu, Montano zaś wie, że Roderigo przyznał się, iż całą intrygę uknuł Jago. Zrozpaczony Otello przebija się mieczem.

SUMMARY OF THE LIBRETTO

ACT I

Cyprus, end of 15th century, in front of the Castle. Horrified crowd is watching a storm at the sea. Otello's ship is struggling, but reaches the shore. Coming back from a war, Otello declares his army's victory. The feast starts, Roderigo and Iago do not take part. Roderigo is in love with Desdemona, with no chance for reciprocation, while Iago is watching Cassio, who was appointed a captain by Otello. Plotting for revenge, he decides to make Cassio drunk, who refuses at first as he is not a heavy drinker, but then succumbs. Intoxicated with wine, he starts a fight with Roderigo, and hurts Montano, who is trying to resolve the conflict. Alarmed Otello deprives Cassio of his captain rank, and then stays with Desdemona. They recall the beginning of their love, and go to sleep in an embrace, happy.

ACT II

Castle hall. Iago, as a part of his plan, advises Cassio to ask Desdemona to put in a good word for him in front of Otello. He believes that his evil doings are destined. Seeing Cassio talking with Desdemona, he begs chance for Otello to come, which does so. Iago makes Otello jealous by asking Cassio about knowing Otello's wife.
Cypriots come with gifts for Desdemona. She asks her husband to forgive Cassio, what frustrates Otello. When Desdemona is trying to wipe off his husband's forehead, he pulls out the rag out of her hand and throws it on the ground. Emilia picks it up, Iago demands to give it to him. Emilia senses bad luck.
Otello is convinced about his wife's guilt. Iago is seemingly trying to calm him down, in fact only envenoming the jealousy. He asserts that Cassio was calling Desdemona's name through his sleep. He also mentions seeing her scarf at his place. Otello, encouraged by Iago, decides to take revenge.

ACT III

Castle hall. Herold announces the arrival of representatives from Venice. Iago proposes Otello to eavesdrop his conversation with Cassio. The Moor demands Desdemona to show the scarf he gave her as a gift. She claims to have lost it. Otello is furious.
In a cunning conversation led by Iago, Cassio speaks about his love towards a woman, Otello is convinced it's Desdemona he is talking about. In addition, Cassio shows Desdemona's scarf. That is a sufficient proof for Otello. He is wondering how to kill Desdemona. Iago, appointed a captain by the Moor, gives Otello an advice on that matter.
Lodovico arrives leading the representatives from Venice, conveys Doge's regards for victorious Otello, and asks about Cassio. Desdemona speaks of him again, what makes her husband furious. Herold brings Cassio, Otello tells him about the given orders, and returns to Venice, with Cassio appointed to become his successor. Otello loses his nerve, throws Desdemona on the ground. Iago triumphs.

ACT IV

Bedroom. Desdemona is getting ready to sleep with help from Emilia. She recalls a song about a willow tree, which her mother's servant, abandoned by her beloved man, used to sing, during her childhood. When left alone, she starts to pray. Otello comes, and demands her to confess her sins. Desdemona denies loving Cassio and giving him the scarf. Otello claims that Cassio is dead, and that she was also sentenced to death. Otello strangles Desdemona. Terrified Emilia calls for help. When people come running, she reveals the truth: It was Iago who took Desdemona's scarf. Cassio adds that he found it planted in his house, while Montano knows that Roderigo admitted that the whole intrigue was plotted by Iago. Otello stabs himself with a sword in despair.

dyrygent
conductor

EWA MICHNIK

KIEROWNICTWO MUZYCZNE, DYRYGENT
MUSICAL DIRECTION, CONDUCTOR

Ukończyła trzy fakultety Akademii Muzycznej w Krakowie: teorię muzyki, pedagogikę i dyrygenturę (1972), a także odbyła studia uzupełniające pod kierunkiem prof. Hansa Svarovsky'ego w Wiedniu. W latach 1981-1995 była dyrektorem naczelnym i artystycznym Opery Krakowskiej, a od 1995 r. pełni funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Opery Wrocławskiej. Jest pracownikiem naukowym Akademii Muzycznej w Krakowie z tytułem profesora zwyczajnego. W swoim dorobku artystycznym ma ponad 95 premier operowych, koncerty symfoniczne, prawykonania, filmy telewizyjne, nagrania płytowe i radiowe.

Od 1997 r. przygotowuje wraz z zespołem Opery Wrocławskiej superwidowiska operowe z udziałem gwiazd światowych scen, które co roku ogląda kilkudziesięciotysięczna widownia. W czerwcu 2003 r. zrealizowała *Giocondę* A. Ponchiellego jako superwidowisko operowe na Odrze dla 30 tysięcy widzów, emitowane przez TVP. W ramach Letniego Festiwalu Operowego w 2007 r. został wystawiony na Pergoli *Napój miłosny* G. Donizettiego, w czerwcu 2008 r. na Wyspie Piasek – *Otello* G. Verdiego. W czerwcu 2010 r. po raz pierwszy w Polsce sceną operową stał się obiekt sportowy – na Stadionie Olimpijskim zaprezentowano *Turandot* G. Pucciniego. W listopadzie 2011 r., jako kierownik muzyczny i dyrygent, poprowadziła w Hali Stulecia *Kniazia Igora* A. Borodina.

W latach 2003-2006 zrealizowała na scenie Hali Stulecia wielki dramat muzyczny R. Wagnera – *Pierścień Nibelunga*. Stała się drugą kobietą na świecie i pierwszą Europejką, która dyrygowała całością Wagnerowskiej tetralogii.

Laureatka Nagrody Krytyków Złoty Orfeusz na Festiwalu Warszawska Jesień (1992) za najlepsze wykonanie współczesnej polskiej opery *Śmierć Don Juana* R. Palestra. W 1999 r. otrzymała Nagrodę Prezydenta Wrocławia. Została pięciokrotnie wyróżniona Wrocławską Nagrodą Muzyczną: w 2000 r. – za *Nabucco*, w 2003 r. – za *Giocondę*, w 2006 r. – za wystawienie tetralogii Wagnera, w 2008 r. – za promowanie współczesnej twórczości operowej i baletowej. Jest także laureatką Klucza Sukcesu 2008.

Uhonorowana odznaczeniami państwowymi: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2001), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2010) oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" (2005). Jest laureatką dorocznej Nagrody Ministra Kultury w dziedzinie muzyki (czerwiec 2007). W sierpniu 2007 r. otrzymała nadany przez Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec Horsta Koehlera Krzyż Zasługi na Wstędze Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec.

W kwietniu 2008 r. zdobyła Złotego Fryderyka – honorową nagrodę przemysłu fonograficznego za całokształt twórczości. W listopadzie tego samego roku została uhonorowana nagrodą Polskiej Złotej Muzy, przyznawaną przez Stowarzyszenie Muzyki Polskiej, za ogromny wkład w promowanie polskich utworów, a zwłaszcza rodzimej twórczości operowej. 20 kwietnia 2009 r. po raz kolejny zostały wręczone w Warszawie Fryderyki – nagrody polskiego przemysłu płytowego. W kategorii „Album roku" wyróżniono nagranie DVD wrocławskiego spektaklu *Król Roger* K. Szymanowskiego pod kierownictwem muzycznym Ewy Michnik. W maju 2010 r. została uhonorowana Złotym Orfeuszem: Nagrodą im. Arturo Toscaniniego, przyznawaną przez Académie Du Disque Lyrique w Paryżu, a we wrześniu 2010 r. – Śląską Nagrodą Kulturalną.

Graduated from three faculties of the Academy of Music in Kraków – music theory, pedagogy and conducting (1972) – and underwent supplementary studies under the direction of Prof. Hans Svarovsky in Vienna. In the years 1981-1995 she was General and Artistic Director of the Kraków Opera, and since 1995 has performed the function of General and Artistic Director of the Wrocław Opera. She is a member of the academic staff at the Academy of Music in Kraków, with the title of Professor Ordinarius. Her artistic output encompasses over 95 opera premieres, symphony concerts, first performances, films made for television, and recordings, including for radio.

Since 1997 she has, with the Wrocław Opera team, prepared 29 opera superproductions featuring stars of world stages, watched every year by an audience of several tens of thousands. In June 2003 she realised *La Gioconda* by A. Ponchielli, staged on the Odra River for an audience 30.000 strong and broadcast by TVP. As part of the Summer Opera Festival in 2007, the open-air work produced was *L'elisir d'amore* by G. Donizetti, staged at the Pergola, and in June 2008 *Otello* by G. Verdi, performed on Wyspa Piasek. A sports complex became an opera stage for the first time in Poland in June 2010, with the presentation at the Olympic Stadium of *Turandot* by G. Puccini. In November 2011 she conducted A. Borodin's *Prince Igor* in the Centennial Hall.

In the years 2003-2006 Ewa Michnik brought to Centennial Hall stage the great musical drama by R. Wagner – *Der Ring des Nibelungen*. She is the second woman in the world, and the first in Europe, to have conducted the whole of the Wagnerian tetralogy.

The artist is a winner of the Orphée d'Or Critics' Award, at the Warsaw Autumn Festival (1992), for best performance of the contemporary Polish opera *Death of Don Juan* by R. Palester, while in 1999 she received the President of Wrocław Award. She has also been awarded the Wrocław Music Prize five times: in 2000 for *Nabucco*, 2003 for *La Gioconda*, 2006 for staging the tetralogy of Wagner and 2008 for promotion of contemporary work in opera and ballet. She was also awarded the Key to Success 2008.

Ewa Michnik has been honoured with the national decorations of the Officer's Cross of the Order of Polonia Restituta (2001), the Commander's Cross of the Order of Polonia Restituta (2010) and the Gold Gloria Artis Medal for Service to Culture (2005). In addition, she has been a winner of the annual Minister of Culture Award in the field of music (June 2007). In August 2007 she was awarded the Cross of the Order of Merit of the Federal Republic of Germany, given by President of the Federal Republic of Germany Horst Koehler.

Ewa Michnik received in April 2008 a Gold Fryderyk, the merit award of the phonographic industry, for the whole of her work. In November of the same year she was honoured with the Polish Golden Muse, awarded by the Association of Polish Music, for an immense contribution to the promotion of Polish works, and in particular native output in opera. On 20th of April 2009 the Fryderyks, the Polish record industry awards, were presented in Warsaw; singled out in the Album of the Year category was the DVD recording of the Wrocław Opera performance of *King Roger* by K. Szymanowski, which was given under the music directorship of Ewa Michnik. In May 2010 the artist was honoured with an Orphée d'Or, the Arturo Toscanini Award, presented by the Académie Du Disque Lyrique in Paris, and in September 2010 she received the Silesian Cultural Prize.

reżyser
stage director

MICHAŁ ZNANIECKI

REŻYSERIA, SCENOGRAFIA, KOSTIUMY
DIRECTION, STAGE & COSTUME DESIGN

Reżyser, dramaturg, scenograf i pedagog. Rozpoczął studia w warszawskiej PWST. Następnie studiował na Uniwersytecie w Bolonii u Umberta Eco. Kolejnym etapem były studia u Giorgia Strehlera w Teatro Piccolo di Milano. W niedługim czasie swoje umiejętności reżyserskie potwierdził, debiutując w mediolańskiej La Scali spektaklem opartym na muzyce C. Monteverdiego. Miał wówczas zaledwie 24 lata i był najmłodszym w historii reżyserem, debiutującym w tym najsłynniejszym włoskim teatrze operowym.

Uznany za największy talent reżyserski w 1995 r., zaczął utwierdzać swoją pozycję w teatrach operowych i dramatycznych we Włoszech, Francji, Irlandii i Polsce. Jest autorem ponad 100 spektakli muzycznych i dramatycznych. W teatrze operowym oprócz pozycji repertuarowych (*Don Pasquale*, *Carmen*, *Straszny dwór*, *Makbet*, *Simon Boccanegra*, *Bal maskowy*, *Otello*, *Rigoletto*) pasjonuje się odkrywaniem i realizacją dzieł rzadkich i nieznanych jak *Maddalena* S. Prokofiewa, *Drei Pintos* G. Mahlera, *Ożenek* M. Musorgskiego, *Żydowka* J. Halévy'ego czy *Flaminio* G. Pergolesiego.

W 1995 r. w Mediolanie artysta założył grupę teatralną Ape Teatrale. Współpracuje ona z takimi instytucjami jak Opera Bolońska, Rossini Opera Festival w Pesaro, Cantiere di Montepulciano, Wexford Opera Festival, Festival Pergolesi Spontini w Jesi, Festival di Due Mondi w Spoleto, Luglio Musicale Trapanese na Sycylii. Jego wielojęzyczne spektakle i happeningi plenerowe miały swoje premiery w najważniejszych teatrach i na największych placach Bolonii, Mediolanu, Pesaro, Rzymu, Montepulciano, Como czy Dublina.

Jest również dyrektorem artystycznym stowarzyszenia CON-Teatro z siedzibą w Turynie. Instytucja ta organizuje współpracę między europejskimi instytucjami teatralnymi. Współpracuje z wieloma festiwalami i teatrami we Włoszech, Francji i w Hiszpanii, aranżując warsztaty, laboratoria teatralne i językowe i inne inicjatywy, mające na celu wymianę kulturalną między młodymi twórcami teatru. Wykłada w wielu szkołach teatralnych we Włoszech. Między innymi powrócił jako wykładowca technik improwizacji do szkoły Teatro Piccolo di Milano.

W ostatnich sezonach Znaniecki pojawił się jako reżyser i scenograf na scenach: Opery w Turynie (*Man and boy: Dada* M. Nymana), Opery Bolońskiej (*Askaniusz w Albie* W. A. Mozarta), Opery Sardyńskiej (*Mojżesz w Egipcie* G. Rossiniego). W Trieście zrealizował operę J. Haydna *L'isola disabitata*, w Teatro Pergolesi w Jesi odbyła się prapremiera jego *L'Ape musicale* autorstwa L. Da Ponte, a na Festiwalu delle Nazioni – prapremiera włoska *Mandragory* K. Szymanowskiego. Jeszcze raz w Turynie powstała inscenizacja *Króla Leara* W. Szekspira i entuzjastycznie przyjęte *Cosi fan tutte* W. A. Mozarta we Wrocławiu. Pod koniec 2006 r. następne dzieła Mozarta zamknęły rok, poświęcony temu geniuszowi: *Don Giovanni* pokazywany w Bresci, Pavi, Como, Ceremonie, a przede wszystkim w Paryżu w Opéra de Massy i kolejne *Cosi fan tutte*, tym razem na Sycylii.

Rok 2007 otworzył spektakl *Cyrano de Bergerac* z Plácidem Domingiem w roli tytułowej, zrealizowany w Walencji. Następnie otworzył sezon opery w Bilbao *Zamkiem Sinobrodego* B. Bartóka, a zamknął rok inscenizacją *Rigoletta* w Operze Wrocławskiej. Jego musical *Dr Jekyll i Mr Hyde* w Teatrze Rozrywki w Chorzowie otrzymał Złotą Maskę za Spektakl Roku 2007.

W 2008 r. związał się z Operą Narodową, realizując jako reżyser i scenograf *Łucję z Lammermoor* G. Donizettiego. Następne projekty 2008 r. to *Włoszka w Algierze* w Łodzi, *Samson i Dalila* w Bolonii, *Otello* na Wyspie Piaskowej we Wrocławiu, a następnie *Pamiętnik zaginionego* L. Janačka w Madrycie. W tym samym roku został odznaczony Medalem Regionu Puglia za osiągnięcia artystyczne.

Rok 2009 zaczął się realizacją *Napoju Miłosnego* w Operze Wrocławskiej, *Don Giovanniego* z Mariuszem Kwietniem w Operze Krakowskiej i *Samsona i Dalili* we Wrocławiu. Przeniesiona w lata trzydzieste XX w. *Lucrezia Borgia* w Operze Narodowej, wzbudziła silne negatywne i pozytywne emocje wśród publiczności i krytyki, kończąc sezon współpracy z Teatrem Wielkim w Warszawie.

W 2011 r. jego *Eugeniusz Oniegin* został nagrodzony jako najlepsza nowa produkcja roku w Hiszpanii przez jury Premios Liricos Teatro Campoamor. Oprócz stałej współpracy z Operą Poznańską, której jest dyrektorem naczelnym, Michał Znaniecki kontynuuje projekty w teatrach Hiszpanii (Bilbao, Sevilla, Madryt), Włoch (Pisa, Livorno, Bari, Triest), Argentyny (La Plata, Buenos Aires) i Polski (Wrocław, Szczecin, Kraków).

www.znaniecki.net

Director, designer and playwright Michał Znaniecki was born in Warsaw, where he attended the Academy of Dramatic Arts, subsequently completing his studies in Brusselles and Milan. His directing career began in 1994 with productions in Poland, France, Belgium, Ireland and Italy of Italian and Polish modern playwrights, Shakespeare, Lorca and Marlowe.

His activity, working with actors, was concentrated on technics of improvisation and construction of characters following the method of Thierry Salmon. In the same time he was attracted by musical world realizating several music productions like *The Marriage* by N. Gogol and M. Mussorgsky, *Les belles soeurs* by M. Tremblay and others.

His first opera to direct was *La Molinara* by G. Paisiello, since when he has worked on more than hundred operatic productions, bringing him to the main theatres of Warsaw, Poznań, Florence, Como, Cagliari, Bologna, Milan and Rome among others. He realized already the operas of G. Verdi, G. Donizetti, G. Bizet, G. Orefice, J. Haydn, W. A. Mozart, G. Rossini, J. Halévy, G. Pergolesi, S. Moniuszko, R. Strauss, H. Berlioz, C. Monteverdi and others. In 1995 he was invited by the Teatro alla Scala in Milan to produce (write, direct and design) the multilingual project *Autour de Chopin*, a show inspired by the salons of the romantic period. In 1996 this piece inaugurated the new hall of the National Theater in Warsaw.

He is the founder of Ape Teatrale group which brings lesser-known works to spaces other than traditional theatres, performing in gardens, squares, churches and streets in the main towns of Poland and Italy. He collaborated with several festivals in Europe: 10 volte Faust-Como (artistic director), Cantiere Internazionale di Montepulciano (*Pierino e il lupo* by S. Prokofiev 1999), Rossini Opera Festival-Pesaro (*Labirinto Leopardi* 1998), Pergolesi Spontni Festival-Iesi (*Metastasiana* 2002, *A midsummer night's dream* 2003), Opera Wexford Festival (*Straszny dwór* by S. Moniuszko 1999, *The Threepenny Opera* by K. Weill 1999, *Die Drei Pintos* by G. Mahler and C. M. von Weber 2003), Luglio Musicale Trapanese (*Macbeth* 2001, *Simon Boccanegra* 2002, *Rigoletto* 2003, *Un ballo in maschera* 2005), Zdarzenia teatralne, Tczew (*Romeo @ Giulietta* 2001) and the most important drama schools in Italy, Poland and Austria. As a teacher he follows several didactic projects and stages with students and groups interested in theatrical education and multicultural exchanges, collaborating with LIMEN TEATRO of Turin. Since 2005 Michał Znaniecki has been also the Artistic Director of Association CON-TEATRO.

Last years brought another productions: *Bella dormiente nel bosco* by O. Respighi (Teatro Comunale di Bologna), *El retablo de Maese Pedro* by M. de Falla (Lugo Festival, Teatro Comunale Bologna, Teatro Verdi Sassari), *L'isola disabitata* by J. Haydn (Teatro Verdi Trieste), *Mose in Egitto* by G. Rossini (Teatro Verdi Sassari), *Mandragora* by K. Szymanowski (Festival delle Nazioni), *L'Ape musicale* by L. Da Ponte (Teatro Pergolesi Jesi), *Ascanio in Alba* by W. A. Mozart (Teatro Comunale Bologna), *Man and boy: Dada* by M. Nyman (Piccolo Teatro Regio Torino), *Histoire du Soldat* by I. Stravinsky (Teatro Verdi Sassari), *Esther* by T. Praszczałek (Opera Wrocławska), *Hagith* by K. Szymanowski (Opera Wrocławska), *Don Giovanni* by W. A. Mozart (Teatro Grande Brescia, Opera Massy, Paris, Teatro Sociale Como, Teatro Ponchielli Cremona), *Cosi fan tutte* by W. A. Mozart (Opera Wrocławska, Luglio Musicale Trapanese). In 2007 he produced the *Cyrano de Bergerac* by F. Alfano with Plácido Domingo and Sondra Radvanovski in Valencia after that he produced *Rigoletto* in the Wrocław Opera and Trapani, *Bluebards Castle* by B. Bartók in Bilbao and an open-air *L'elisir d'amore* by G. Donizetti for Water Festival in Wrocław. His musical *Dr Jekyll and Mr Hyde* in Chorzów won the Golden Mask Award as The Best Show of the year. The beginning of 2008 was dedicated to W. A. Mozart's *Cosi fan tutte* in Bilbao Opera House in Spain ABAO. As a new Artistic Director of Polish National Opera he produced *Lucia di Lammermoor* in Warsaw, *L'Italiana in Algeri* in Lódź, *Samson et Dalila* in Bologna and open-air *Otello* of in Wrocław.

In 2009 he produced *L'elisir d'amore*, *Don Giovanni*, *Lucrezia Borgia*, *Samson et Dalila* and the musical *The Producers* (the new Golden Mask award as The Best Director). Since 1st of July Michał Znaniecki has been a new General Director of Teatr Wielki Opera Poznań in Poland, collaborating as well with Israeli Opera (*Ernani*), Teatro Argentino de La Plata, ABAO Bilbao, Opera in Kraków, Teatro Sodre de Montevideo (*Onegin*), Teatro Verdi di Pisa (*Candide*) and Teatro La Maestranza de Sevilla and Teatro Real de Madrid (*El diario de un desaparecido* by L.Janaček).

His *Eugene Onegin* (ABAO, Bilbao) has received an Award Premios Liricos Teatro Campoamor for The Best New production of the Year 2011 in Spain.

www.znaniecki.net

Otello

tenor

NIKOLAY DOROZHKIN

Urodzony w Moskwie wybitny tenor rosyjski. Karierę muzyczną rozpoczął bardzo wcześnie, śpiewając jako dziecko w chórze Teatru Bolszoj. W 1987 r. ukończył Szkołę im. sióstr Gnessin w klasie śpiewu solowego pod kierunkiem Tatiany Loshmakovej. Ukończył studia w Konserwatorium Moskiewskim pod kierunkiem Jurija Grigoriewa. Swoje wykształcenie uzupełniał u Claude'a Thiolasa we Włoszech (1992-1994), u Ingeborga Wamsera w Wiedniu (1996), a następnie u Arrigo Poli we Włoszech i Petera Zietena w Niemczech (1998).

Po początkowych sukcesach na I Międzynarodowym Konkursie Śpiewaków Operowych w Manfredoni (Włochy) i Międzynarodowym Konkursie im. Tito Schipy we włoskim Lecce, Nikolay Dorozhkin zdobył pierwszą nagrodę na II Międzynarodowym Konkursie Śpiewaków Operowych w Budapeszcie. W 2007 r., dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej, uzyskał prestiżowy tytuł Honorowego Artysty Rosji.

Repertuar artysty obejmuje arie operowe, romanse oraz pieśni kompozytorów rosyjskich, włoskich, niemieckich i francuskich. Wszystkie utwory wykonuje w językach oryginalnych. Od lat 90. XX w. do chwili obecnej występował z licznymi koncertami solowymi w wielu krajach całego świata: Rosji (Moskwa, Petersburg, Kaliningrad itd.), na Ukrainie (Kijów), we Włoszech (Wenecja, Bolonia, Brescia, Padwa, Lecce, Vicenza, Trydent itd.), Niemczech (Kolonia i inne miasta), Finlandii, Belgii, Francji, USA, Libanie, Cyprze, Chinach, Południowej Korei i Japonii (Casals Hall w Tokio).

Artysta występował jako solista w teatrach operowych Italii (Wenecja, Werona, Treviso), Węgier (Budapeszt), Finlandii i rodzinnej Rosji. Wśród wielu jego osiągnięć wymieńmy role: Eola (w *La Didone* F. Cavalliego), Orfeusza (w *Orfeuszu i Eurydyce* J. Haydna), Nemorina (w *Napoju miłosnym* G. Donizettiego), Radamesa (w *Aidzie* G. Verdiego), José (w *Carmen* G. Bizeta), Tamina (w *Czarodziejskim flecie* W. A. Mozarta), Don Basilia (w *Weselu Figara* W. A. Mozarta), Hoffmanna (w *Opowieściach Hoffmanna* J. Offenbacha), Rodolfa (w *Cygenerii* G. Pucciniego), Almavivy (w *Cyruliku Sewilskim* G. Rossiniego), Eisensteina i Alfreda (w *Zemście Nietoperza* J. Straussa), Fentona (w *Falstaffie* G. Verdiego), Księcia Mantui (w *Rigoletcie* G. Verdiego), Alfredo (w *Traviacie* G. Verdiego) i Leńskiego (w *Eugeniuszu Onieginie* P. Czajkowskiego). Jego role w *Orfeuszu i Eurydyce* J. Haydna i *Kopciuszku* N. Isouarda pod batutą R. Bonynge'a zostały zarejestrowane na płytach CD w Finlandii i Rosji.

W latach 1998-2009 artysta był solistą Teatru Operowego Helicon w Moskwie, wykonując czołowe partie tenorowe. Począwszy od roku 2010 r., śpiewa jako solista w Operze Wrocławskiej. Wśród najważniejszych ról, które tu kreował znajdują się: Karol VII (w *Joannie d'Arc* G. Verdiego) Parsifal (w *Parsifalu* R. Wagnera), Władimir Igorewicz (w megaprodukcji operowej *Kniaź Igor* A. Borodina) i Samson (w *Samsonie i Dalili* C. Saint-Saëns).

The distinguished Russian tenor, born in Moscow. He began his professional career there very early, singing in the children's choir of the Bolshoi Theater. He was graduated from Tatyana Loshmakova's solo singing class of the Gnessin Music College in 1987, and continued his education in Yurij Grigoryev's class at the Moscow State Conservatory. He studied in Italy with Claude Thiolas from 1992 to 1994, and in 1996 he took additional lessons with Ingeborg Wamser in Vienna. In 1998 he studied in Italy with Arrigo Pola, and in Germany with Peter Zieten. After his initial success in the First International Opera Singers Competition in Manfredoni (Italy) and in the Tito Schipa International Competition in Lecce (Italy), Nikolay Dorozhkin won first prize at the Second International Opera Singers Competition in Budapest (Hungary). In 2007, with the decree of the President of the Russian Federation he was awarded prestigious Honored Artist of Russia title.

Nikolay Dorozhkin's repertoire includes opera arias, romances, and songs of Russian, Italian, German and French composers. He performs all works in the language of the original. From 1990s till nowadays he has appeared in numerous solo concerts in many counties all over the world: Russia (Moscow, Petersburg, Kaliningrad, etc.), Ukraine (Kiev), Italy (Venice, Bologna, Brescia, Padua, Lecce, Vicenza, Trento, etc.), Germany (Cologne and other cities), Finland, Belgium, France, USA, Lebanon, Cyprus, China, South Korea and Japan (Casals Hall in Tokyo).

The artist has sung as a soloist in the opera theatres of Italy (Venice, Verona, Treviso), Hungary (Budapest), Finland, and his native Russia. Among his many accomplishments are the roles of Aeolus (in F. Cavalli's *La Didone*), Orpheus (in J. Haydn's *Orpheus and Eurydice*), Nemorino (in G. Donizetti's *L'elisir d'amore*), Radames (G. Verdi's *Aida*), Jose (in G. Bizet's *Carmen*), Tamino (in W. A. Mozart's *Die Zauberflöte*), Don Basilio (in W. A. Mozart's *Le Nozze di Figaro*), Hoffmann (in J. Offenbach's *Les Contes d'Hoffmann*), Rodolfo (in G. Puccini's *La Bohème*), Almaviva (in G. Rossini's *Il barbiere di Siviglia*), Eisenstein and Alfred (in J. Strauss' *Die Fledermaus*), Fenton (in G. Verdi's *Falstaff*), Duca di Mantova (in G. Verdi's *Rigoletto*), Alfredo (in G. Verdi's *La Traviata*) and Lensky (in P. Tchaikovsky's *Eugene Onegin*). His performances in J. Haydn's *Orpheus and Eurydice* and in N. Isouard's *Cendrillon*, under the direction of R. Bonynge, have been recorded on CD in Finland and in Russia.

In the years 1998-2009 he was engaged at at the Helicon Opera Theatre in Moscow, performing all the leading tenor parts. Currently, since 2010, he sings as a soloist in the Wrocław Opera. The most important roles that he created here so far are: Carlo VII (in G. Verdi's *Giovanna d'Arco*), Parsifal (in R. Wagner's *Parsifal*), Vladimir Igorevich (the Wrocław Opera megaproduction *Prince Igor* by A. Borodin) and Samson (in *Samson et Dalila* by C. Saint-Saëns).

Otello

tenor

SERGEY NAYDA

Rosyjski tenor urodził się w Ułan Ude na Syberii, a studia wokalne ukończył w Moskiewskim Konserwatorium imienia Piotra Iljicza Czajkowskiego pod kierunkiem prof. Iriny Arkhipovej i prof. Zaruba Sotkilavy. Po zwycięstwie w Konkursie Wokalnym Mario del Monaco w 1993 r. artysta otrzymał angaż w Teatrze Marińskim w Petersburgu, gdzie pozostał jako członek zespołu do 1999 r., a po dziś dzień występuje tam okazjonalnie. Następnie śpiewał w wielu produkcjach w Moskiewskim Teatrze Bolszoj pod batutą Valeryego Gergieva. Artysta wcielał się w główne role m.in. w następujących operach: *Manon Lescaut*, *Madame Butterfly* i *Lucia* G. Pucciniego. Występował na najsłynniejszych scenach operowych świata, takich jak: Metropolitan Opera w Nowym Jorku, Deutsche Oper w Berlinie, Teatro Municipal w Santiago (Chile), Théâtre des Champs Élysées w Paryżu, Opéra National w Lyonie, Opéra de Montpellier oraz Théâtre du Capitole w Tuluzie (Francja), Teatro Massimo w Palermo, Teatro Real w Madrycie, Gran Teatre del Liceu w Barcelonie i Teatro Arriaga w Bilbao, Teatro Nacional de Sao Carlos w Lizbonie, Opera Rotterdamska i Amsterdamski Concertgebouw, Grand Théâtre de la Ville w Luksemburgu, Opera Narodowa w Seulu, Opera Narodowa w Tokio czy Nowa Opera Izraela w Tel Awiwie.

Do ostatnich sukcesów Naydy zaliczyć należy *Otella* G. Verdiego, wystawianego w Darmstadt pod batutą Marca Albrechta, w Graz, gdzie dyrygował Philippe Jordan, a także w Theatre de la Monnaie w Brukseli, w Genewie, Szanghaju, Tampere w Finlandii, oraz w Estonii i Oslo. Ponadto śpiewał partie Arriga w *Nieszporach sycylijskich* G. Verdiego w Darmstadt, Kalafa w *Turandot* G. Pucciniego, Aleksego Iwanowicza w *Graczu* S. Prokofiewa w Wiesbaden, Manrica w *Trubadurze* G. Verdiego w Mannheim, Essen i Hanowerze, Don Alvara w *Mocy przeznaczenia* G. Verdiego w Opera di Rouen, Karola VII w *Dziewicy orleańskiej* P. Czajkowskiego w Teatro Massimo di Palermo, Radamesa w *Aidzie* G. Verdiego w Bremie, Madrycie i w Teatrze Marińskim i Ghermana w *Damie Pikowej* P. Czajkowskiego w Operze w Göteborgu w Szwecji, w Theatre de la Monnaie w Brukselii oraz w Rydze. Wystąpił również na Koncercie Galowym w Wiedeńskiej Staatsoper oraz w Concergebouw w Amsterdamie, śpiewał partie Turidda w *Rycerskości wieśniaczej* P. Mascagniego oraz Cania w *Pajacach* R. Leoncavalla w Essen.

Widzowie podziwiali artystę na wielu festiwalach muzycznych na całym świecie, takich jak: Festiwal Katii Popowej w Bułgarii (Alfredo w *Traviacie* G. Verdiego), Białe Noce w Petersburgu pod batutą Valerego Gerigieva (*Lady Makbet mceńskiego powiatu* D. Szostakowicza), Kessari Antic Theatre w Tel Awiwie (*Otello* G. Verdiego), Festiwal d'Orange pod batutą Valerego Gergieva (Dimtri w *Borysie Godunowie* M. Musorgskiego) i w Bregenz (*Legenda o niewidzialnym grodzie Kiteziu* N. Rimskiego-Korsakowa), a także w St. Margerethen w Austrii (Cala w *Turandot* G. Pucciniego). Ponadto Sergey Nayda współpracował z wieloma znanymi dyrygentami, w tym wspomnianymi już Maestrami Gergievem, Albrechtem i Jordanem. Wśród pozostałych szczególnie warci odnotowania są: Vladimir Fedesejew, Antonio Pappano i Anton Guadagno.

Russian Tenor Sergey Nayda was born in Ulan-Ude (Siberia) and completed his vocal studies at the Tchaikovsky Conservatory in Moskow under professors Irina Arkhipova and Zarub Sotkilava. After winning the Mario del Monaco Vocal Competition in 1993 Sergey Nayda was engaged with the Mariinsky Theatre in St. Petersburg where he remained as an ensemble member until 1999, where he still performs from time to time. Following that period he performed as a soloist in various productions at the Bolshoi Theatre in Moscow under Valery Gergiev.

Performance credits of the artist include principal roles in *Manon Lescaut*, *Madame Butterfly* and *Lucia* by G. Puccini. Engagements thereupon included performances at the world's most famous opera scenes: Metropolitan Opera New York, Deutsche Oper Berlin, Teatro Municipal in Santiago (Chile), Théâtre des Champs Élysées in Paris, Opéra National de Lyon, Opéra de Montpellier, Théâtre du Capitole in Toulouse, Teatro Massimo in Palermo, Teatro Real in Madrid, Gran Teatre del Liceu in Barcelona, Teatro Arriaga in Bilbao, Teatro Nacional de Sao Carlos in Lisbon, Rotterdam Oper and Concertgebauw Amsterdam in the Netherlands, Grand Théâtre de la Ville in Luxembourg, National Opera in Seoul, Tokyo National Opera, the New Israeli Opera in Tel Aviv and many more.

Nayda's most recent successes include G. Verdi's *Otello* performed in Darmstadt under Marc Albrecht, in Graz under Philippe Jordan, in the Theatre de la Monnaie in Brussels, in Geneva, Shanghai, Tampere in Finland, as well as in Estonia and Oslo. He sang Arrigo in *I Vespri Siciliani* by G. Verdi in Darmstadt, Calaf in *Turandot* by G. Puccini, Alexei Ivanovich in S. Prokofiev's *The Gambler* in Wiesbaden, Manrico in *Il Trovatore* by G. Verdi in Mannheim, Essen and Hannover, Don Alvaro in *La forza del destino* by G. Verdi at the Opera di Rouen, Carlo VII in *La Pucelle d'Orléans* by P. Tchaikovsky at the Teatro Massimo di Palermo, Radames in *Aida* by G. Verdi in Bremen, Madrid and at the Mariinsky Theatre, Gherman in *Pique Dame* by P. Tchaikovsky at the Gotheburg Opera in Sweden, at the Theatre de la Monnaie in Brussels and in Riga. He also performed at Gala Concert at the Wiener Staatsoper, sang the part of Turiddu in *Cavalleria rusticana* by P. Mascagni and Canio in *Pagliacci* by R. Leoncavallo in Essen and gave a concert performance at the Concertgebouw Amsterdam.

Audiences have also enjoyed the versatile tenor at many music festivals around the world including the Katia Popova Festival in Bulgaria (Alfredo in *La Traviata* by G. Verdi), the St. Petersburg White Nights under Valere Gerigiev (*Lady Macbeth* by Mzensk by D. Shostakovich), the Kessari Antic Theatre Tel Aviv (*Otello* by G. Verdi), the Festival d'Orange under Valery Gergiev (Dmitri in *Boris Godunov* by M. Mussorgsky), in Bregenz (*The Legend of the Invisible City of Kitesh* by N. Rimsky-Korsakov) and St. Margarethen in Austria (Calaf in *Turandot* by G. Puccini). Sergey Nayda has worked with several famous conductors such as the already mentioned Maestri Gergiev, Albrecht and Jordan. Among many other great conductors he cooperated with are: Vladimir Fedoseyev, Antonio Pappano and Anton Guadagno.

Otello

tenor

ANTONELLO PALOMBI

Zadebiutował jako Pinkerton w *Madame Butterfly* G. Pucciniego. Zasłynął rolami w repertuarze *lirico* i *lirico spinto*. Interpretował główne postaci w następujących spektaklach: *Carmen* G. Bizeta, *Nabucco*, *Otello*, *Don Carlo*, *Aida*, *Moc przeznaczenia* i *Trubadur* G. Verdiego, *Fedora* U. Giordana, *Norma* F. Romaniego, *Tosca*, *Manon Lescaut*, *Turandot*, *Dziewczyna ze Złotego Zachodu* i *Płaszcz* G. Pucciniego, *Samson i Dalila* C. Saint-Saëns, *Pajace* R. Leoncavallego oraz *Andrea Chénier* U. Giordana.
Palombi śpiewał na najważniejszych scenach operowych świata, takich jak: Komishe Oper Berlin, Atlanta Opera, Teatro Regio w Turynie, Teatro dell'Opera w Rzymie, Bayerische Staatsoper w Monachium, Gran Teatro La Fenice w Wenecji, Nowy Teatr Narodowy w Tokio, Royal Albert Hall w Londynie, Opéra Royal de Wallonie w Liège, Festiwal Operowy w Glyndebourne, Allami Operahàz w Budapeszcie, Teatro Sao Carlos w Lizbonie, Teatro Bellini w Katanii, Opera Frankfurcka, Alte Oper we Frankfurcie, Opernhaus w Zurychu, Seattle Opera, Hamer Hall w Melbourne, Dallas Opera, Palm Beach Opera, Michigan Opera w Detroit, Teatro S. Carlo w Neapolu, Cincinnati Opera, Monte Carlo Opera, Baltimore Opera, La Scala w Mediolanie, Opera w Salonikach, Opera w Kairze, Festiwal Operowy Pucciniego w Torre del Lago.
Artysta współpracował, między innymi, z wymienionymi dyrygentami: Roberto Abbado, Yves Abel, Yuri Ahronovitch, Bruno Aprea, Marco Armiliato, Christian Badea, Maurizio Barbacini, Bruno Bartoletti, Giordano Bellincampi, Oleg Caetani, Daniele Callegari, Bruno Campanella, Giuliano Carella, Paolo Carignani, Riccardo Chailly, Patrick Davin, Claudio Desderi, Carlo Franci, Riccardo Frizza, Sir John Elliott Gardiner, Yoel Levi, Andrea Licata, Stephen Lord, Robert Lyall, Guido Ajmone Marsan, Daniel Montanè, Paolo Olmi, Renato Palumbo, Antonio Pirolli, Stefano Ranzani, Donato Renzetti, Nello Santi, Robert Spano, Pinchas Steinberg, Viekoslav Sutej, Marcello Viotti, Franz Welser-Most, Dean Williamson i Marco Zambelli.
W przyszłości Antonella Palombiego będzie można podziwiać w operach: *Moc przeznaczenia*, *Andrea Chénier*, *Pajace*, *Turandot*, *Samson i Dalila*, *Dziewczyna ze Złotego Zachodu*, *Tosca*, *Aida* i *Otello*.

He made his debut as Pinkerton in *Madame Butterfly* by G. Puccini. He consolidated his career in the *lirico* and *lirico spinto* repertory. He interpreted the main role in G. Bizet's *Carmen*, G. Verdi's *Nabucco*, *Otello*, *Don Carlo*, *Aida*, *La forza del destino* and *Il Trovatore*, U. Giordano's *Fedora*, F. Romani's *Norma*, G. Puccini's *Tosca*, *Manon Lescaut*, *Turandot*, *La fanciulla del West* and *Il tabarro*, C. Saint-Saëns' *Samson et Dalila*, R. Leoncavallo's *Pagliacci* and U. Giordano's *Andrea Chénier*.
He sang in many important theatres such as the Deutche Oper in Berlin, Atlanta Opera, Teatro Regio in Turin, Teatro dell'Opera in Rome, Bayerische Staatsoper in Munich, Granteatro La Fenice in Venice, New National Theatre in Tokyo, Royal Albert Hall in London, Opèra Royal de Wallonie in Liège, Glyndebourne Opera Festival, Allami Operahàz in Budapest, Teatro Sao Carlos in Lisbon, Teatro Bellini at Catania, Oper Frankfurt, Alte Oper Frankurt, the Opernhaus in Zürich, Seattle Opera, the Hamer Hall in Melbourne, Dallas Opera, Palm Beach Opera, Michigan Opera in Detroit, Teatro S. Carlo in Naples, Cincinnati Opera, Monte Carlo Opera, Baltimore Opera and at La Scala in Milan, Salonicco, Cairo Opera, Puccini Opera Festival in Torre del Lago.
He has been conducted, among others, by Roberto Abbado, Yves Abel, Yuri Ahronovitch, Bruno Aprea, Marco Armiliato, Christian Badea, Maurizio Barbacini, Bruno Bartoletti, Giordano Bellincampi, Oleg Caetani, Daniele Callegari, Bruno Campanella, Giuliano Carella, Paolo Carignani, Riccardo Chailly, Patrick Davin, Claudio Desderi, Carlo Franci, Riccardo Frizza, Sir John Elliott Gardiner, Yoel Levi, Andrea Licata, Stephen Lord, Robert Lyall, Guido Ajmone Marsan, Daniel Montanè, Paolo Olmi, Renato Palumbo, Antonio Pirolli, Stefano Ranzani, Donato Renzetti, Nello Santi, Robert Spano, Pinchas Steinberg, Viekoslav Sutej, Marcello Viotti, Franz Welser-Most, Dean Williamson and Marco Zambelli.
His future engagements include *La forza del destino*, *Andrea Chénier*, *Pagliacci*, *Turandot*, *Samson et Dalila*, *La fanciulla del West*, *Tosca*, *Aida* and *Otello*.

Desdemona

sopran | soprano

ANNA LICHOROWICZ

Absolwentka wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie. Dyplom z wynikiem celującym uzyskała w klasie prof. Barbary Niewiadomskiej. Debiutowała na II roku studiów, wykonując jednocześnie partię sopranową w oratorium *Stworzenie świata* J. Haydna na scenie Filharmonii Krakowskiej, jak również kreując swoją pierwszą rolę operową: Madame Herz w singspielu *Dyrektor teatru* W. A. Mozarta. Brała udział w kursach wokalnych i seminariach interpretacji literatury operowej u profesorów: R. Karczykowskiego, B. Riedela, J. Schlegel i S. Silvestriego.
Laureatka Grand Prix na konkursie operowym festiwalu Oper Oder-Spree i Międzynarodowych Kursów Wokalnych w Beeskow k. Berlina (2004). Stypendystka Prezydenta Brandenburgii, a także Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Nauki, Badań i Kultury Brandenburgii.
Gościła na festiwalach operowych Oper Oder-Spree w Niemczech oraz I Giorni della Lirica we Włoszech, podczas których śpiewała partie: Konstancjii w *Uprowadzeniu z seraju* W. A. Mozarta, Amora w *Orfeuszu i Eurydyce* Ch. W. Glucka oraz Adiny w *Napoju miłosnym* G. Donizettiego. Główne role wykonywała także w projektach scenicznych krakowskiej Akademii Muzycznej, śpiewając na scenie Opery i Operetki w Krakowie. Występowała w Krakowskiej Operze Kameralnej: w spektaklu *La festa teatrale* podczas Festiwalu Ars Cameralis i w partii tytułowej z opery *Zaide* W. A. Mozarta. Koncertowała w filharmoniach: krakowskiej, rzeszowskiej i częstochowskiej. Współpracowała z berlińskim teatrem rewiowym.
Jest solistką Opery Wrocławskiej. Zadebiutowała podczas I Festiwalu Polskiej Opery Współczesnej w 2008 r. partią Roksany w operze *Król Roger* K. Szymanowskiego. Następnie wzięła udział w superwidowisku *Skrzypek na dachu* J. Steina, J. Bocka i S. Harnicka we wrocławskiej Hali Stulecia. Obecnie na scenie opery występuje w rolach: Violetty z *Traviaty* G. Verdiego, Mimi z *Cyganerii* G. Pucciniego, Roksany z *Króla Rogera* K. Szymanowskiego, Rozalindy z *Zemsty nietoperza* J. Straussa, Cesarzowej z *Kobiety bez cienia* R. Straussa oraz tytułowej bohaterki *Joanny d'Arc* G. Verdiego.

Graduate of the Vocal and Acting Department of the Academy of Music in Kraków in the class of professor Barbara Niewiadomska. She debuted during the second year of her studies, singing the soprano part in J. Haydn's oratorio *The Creation* at the Kraków Philharmonic and simultaneously performing her first opera role: Madame Herz in the singspiel *Der Schauspieldirektor* by W. A. Mozart. She has participated in vocal courses and seminars on the interpretation of operatic literature with professors: R. Karczykowski, B. Riedel, J. Schlegel and S. Silvestri.
Laureate of the Grand Prix at the Oper Oder-Spree Festival Competition and the International Opera Course in Beeskow, Germany (2004). Holder of a grant from the President of Brandenburg, as well as the Minister of the Interior and Minister for Science, Research and Culture of Brandenburg.
She has sung at opera festivals Oper Oder-Spree in Germany and I Giorni della Lirica in Italy, performing Constanze in *The Abduction from the Seraglio* by W. A. Mozart, Amor in *Orpheus and Euridice* by Ch. W. Gluck and Adina in *L'elisir d'amore* by G. Donizetti. She has appeared in leading parts also in stage projects of the Academy of Music in Kraków, singing at the Kraków Opera and Operetta. She has appeared at the Kraków Chamber Opera in the production *La festa teatrale* at the Ars Cameralis Festival, and in the title role in W. A. Mozart's opera *Zaide*. She has sung at the Kraków, Rzeszów and Częstochowa Philharmonics. She has also collaborated with revue theatres in Berlin.
Anna Lichorowicz is a soloist with the Wrocław Opera, where she made her debut at the First Polish Contemporary Opera Festival in 2008, as Roxana in K. Szymanowski's opera *King Roger*. Later she participated in the megaproduction *Fiddler on the Roof* by J. Stein, J. Bock and S. Harnick, staged at the Centennial Hall in Wrocław. Now, at the Wrocław Opera, she appears as Violetta in G. Verdi's *La Traviata*, Mimi in G. Puccini's *La Bohème*, Roxana in K. Szymanowski's *King Roger*, Rosalinde in J. Strauss' *Die Fledermaus*, the Empress in *Die Frau ohne Schatten* by R. Strauss and title character in G. Verdi's *Giovanna d'Arco*.

Desdemona

sopran | soprano

ALEKSANDRA MAKOWSKA

W 2003 r. z wyróżnieniem ukończyła Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w klasie śpiewu solowego prof. Jana Ballarina. W 2000 r. zajęła I miejsce w III Uczelnianym Konkursie Polskiej Muzyki Wokalnej w Katowicach, gdzie otrzymała również nagrodę specjalną, honorującą najpiękniejszy głos sopranowy. W marcu 2003 r. została wyróżniona na II Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Haliny Halskiej we Wrocławiu. Finalistka I Międzynarodowego Konkursu Wokalistyki Operowej im. Adama Didura w Bytomiu (2004), na którym otrzymała również nagrodę publiczności oraz nagrodę specjalną dyrektora Opery Śląskiej. W maju 2005 r. otrzymała wyróżnienie na XI Konkursie Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu. W listopadzie 2006 r. została laureatką II nagrody w II Ogólnopolskim Konkursie Wykonawstwa Muzyki Operetkowej i Musicalowej im. Iwony Borowickiej w Krakowie. We wrześniu 2003 r. wzięła udział w Kursach Mistrzowskich prof. Jadwigi Rappé oraz prof. Ewy Czermak, organizowanych w ramach Festiwalu Wratislavia Cantans. W latach 2004-2007 czynnie uczestniczyła w warsztatach wokalnych i kursach mistrzowskich prof. Teresy Żylis-Gary.
W toku kariery współpracowała z wybitnymi dyrygentami: Jerzym Salwarowskim, Jackiem M. Błaszczykiem, Tadeuszem Wojciechowskim, Sławomirem Chrzanowskim, Fahrettin Kerimovem (Turcja), Peterem Tiboris (USA) Massimiliano Caldi (Włochy), Vladimirem Kiradjiewem (Bułgaria).
W czerwcu 2006 r. zadebiutowała rolą Micaeli w *Carmen* G. Bizeta w reżyserii Wiesława Ochmana na scenie Opery Śląskiej w Bytomiu. W grudniu 2006 r. uczestniczyła w Festiwalu Muzycznym w Bretanii (Francja), występując z recitalem oratoryjnym i operowym. W grudniu 2007 r. debiutowała na scenie Teatru Wielkiego-Opery Narodowej w Warszawie partią Krysty w operze *Bolesław Śmiały* L. Różyckiego. Od 2007 r. jest solistką Opery Wrocławskiej, w której kreuje takie partie jak: Fiordiligi (*Cosi fan tutte*, W.A. Mozart), Barberina (*Wesele Figara*, W.A. Mozart), Mimi (*Cyganeria*, G. Puccini), Micalea (*Carmen*, G. Bizet), Zofia (*Halka*, S. Moniuszko), Hrabina Ceprano (*Rigoletto*, G. Verdi), Ida (*Zemsta nietoperza*, J. Strauss), Chava (*Skrzypek na dachu*, J. Stein, J. Bock, S. Harnick), Kapturek (*Czerwony Kapturek*, J. Pauer), Alicja (*Alicja w Krainie Czarów*, R. Chauls).

Aleksandra Makowska graduated the Karol Szymanowski Music Academy in Katowice with distinction, in prof. Jan Ballarin's solo singing class. In year 2000 Makowska won the 3rd Collegiate Competition of Polish Vocal Music in Katowice, where she was also awarded a special reward honouring the most beautiful soprano voice. In March of 2003, she was honoured at the 2nd Halina Halska All-Poland Vocal Competition in Wroclaw. Aleksandra Makowska is also a finalist of the 1st Adam Didur International Opera Singing Contest in Bytom (2004), during which she was also awarded with the audience prize and a special award of the Silesian Opera's director. In May of 2005 she was honoured at the 11th Ada Sari Vocal Art Competition in Nowy Sącz. In November of 2006 she became a laureate of the 2nd place in 2nd Iwona Borowicka All-Poland Operetta and Musical Singing Competition in Kraków. In September 2003 she took part in Mastercalsses under prof. Jadwiga Rappé and prof. Ewa Czermak, organised during Wratislavia Cantas Festival. From 2004 to 2007 she actively participated in vocal workshops and masterclasses under prof. Teresa Żylis-Gara.
Aleksandra Makowska cooperated with numerous conductors, some of them are: Jerzy Salwarowski, Jacek M. Bałszczyk, Tadeusz Wojciechowski, Sławomir Chrzanowski, Fahrettin Kerimov (Turkey), Peter Tiboris (USA) Massimiliano Caldi (Italy), Vladimir Kiradijew (Bulgaria).
In June of 2006 she debuted as Micaela in *Carmen* by G. Bizet, directed by Wiesław Ochman, on the stage of the Silesian Opera in Bytom. In 2006 she participated in the Music Festival in Brittany (France), presenting an oratory and operatic recital. In December of 2007 she debuted on the stage of the Grand Theatre – the National Opera in Warsaw as Krysta in *Bolesław Śmiały* by L. Różycki. Since 2007 she is a soloist of the Wrocław Opera, in which she has been creating parts such as: Fiordiligi (*Cosi fan tutte*, W.A. Mozart), Barbarina (*Le Nozze di Figaro*, W.A. Mozart) Mimi (*La Bohème*, G. Puccini), Micaela (*Carmen*, G. Bizet), Zofia (*Halka*, S. Moniuszko), Countess Ceprano (*Rigoletto*, G. Verdi), Ida (*Die Fledermaus*, J. Strauss), Chava (*Fiddler on the Roof*, J. Stein, J. Bock, S. Harnick), Little Red Cap (*Little Red Riding Hood*, J. Pauer) Alice (*Alice in Wonderland*, R. Chauls).

Desdemona

sopran | soprano

IZABELA MATUŁA

Studiowała teorię muzyki oraz śpiew (w klasie Semena Shkurhana) na Akademii Muzycznej w Krakowie. Wzięła udział w Międzynarodowym Kursie Operowym Oper Oder-Spree w Beeskow, kursie u prof. Charlesa Kellisa, prof. Heleny Łazarskiej oraz prof. Teresy Berganzy.

Jest laureatką konkursów wokalnych: I nagrody w konkursie o stypendium Fundacji Yamaha – YAMAHA Scholarship Award 2007 (Akademia Muzyczna w Katowicach), I nagrody w IX Międzyuczelnianym Konkursie Wokalnym „W kręgu słowiańskiej muzyki wokalnej" (Akademia Muzyczna w Katowicach 2007), Grand Prix w Międzynarodowym Kursie Operowym Oper Oder-Spree w Beeskow (Niemcy 2005), II nagrody w XIII Międzynarodowym Konkursie Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu (2009), I nagrody na konkursie Oper Schloss Laubach (2009), III nagrody w konkursie Wilhelm Stenhammar International Music Competition (2010). Artystka reprezentowała Polskę w konkursie „BBC Cardiff Singer of the World" w 2009 roku.

Artystka często występuje w repertuarze oratoryjnym. W roku 2010 r. zaśpiewała w Filharmonii Krakowskiej w *VIII Symfonii* K. Pendereckiego, w Zielonej Górze w *II Symfonii* G. Mahlera, na Wawelu w *II Symfonii* M. Góreckiego podczas uroczystości obchodów 600-tnej rocznicy Bitwy pod Grunwaldem.

Wielokrotnie miała okazję wykonywać też dzieła Pendereckiego przez niego dyrygowane takie jak: *Siedem Bram Jerozolimy*, *Credo*, *VIII Symfonię*, czy *Kadisz*. Śpiewaczka doskonale sprawdza się również w repertuarze operowym. W sezonie 2008/2009 wystąpiła w Operze Krakowskiej w *Diabłach z Loudun* Pendereckiego oraz jako Margarita w *Fauście* Ch. Gounoda. W 2010 r. pojawiła się na tej samej scenie jako Micaela w *Carmen* G. Bizeta. Podczas 14. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena wystąpiła w wersji koncertowej opery *Euryanthe* C. M. von Webera, wydanej na płycie CD. W lipcu 2009 r. ukazał się jej debiut fonograficzny z pieśniami K. Szymanowskiego.

Sezon operowy 2010/2011 zainaugurowała występem w roli Liu w operze *Turandot* G. Pucciniego w Teatrze Operowym w Saarbrücken. Na początku 2011 r. odbyła trzymiesięczne tournée po Stanach Zjednoczonych wraz z Maestro Bogusławem Dawidowem i Filharmonią Opolską. W czerwcu 2011 r. wystąpiła na Festiwalu Gwiazd Białych Nocy w Petersburgu pod dyrekcją Valerego Gergieva, śpiewając najnowsze dzieło Pendereckiego, *Powiało na mnie morze snów*.

Izabela Matuła reprezentowana jest przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

Studied theory of music and singing in the class of Semen Shkurhan at the Kraków Academy of Music. Currently works under the direction of Professor Neil Semer. She participated in the Oper Oder-Spree International Opera Course in Beeskow as well as in courses conducted by Professor Charles Kellis, Professor Helena Łazarska and Professor Teresa Berganza.

Izabela Matuła is a laureate of vocal competitions: the First Prize in the Yamaha Scholarship Award 2007 (Katowice Academy of Music), the First Prize at the 9th Inter-University Vocal Competition "In the Realm of Slavic Vocal Music" (Katowice Academy of Music, 2007), Grand Prix of the Oper Oder-Spree International Opera Course at Beeskow (Germany 2005), the Second Prize in the Ada Sari International Vocal Artistry Competition in Nowy Sącz (2009), the First Prize in International Vocal Competition at the Oper Schloss Laubach (2009), the Third Prize in Wilhelm Stenhammar International Music Competition (2010). The artist was the sole performer chosen to represented Poland in the recent "BBC Cardiff Singer of the World" competition.

The artist is known for frequent performances of her oratory repertoire. In 2010 she performed at the Kraków Philharmonic in K. Penderecki's *Symphony No. 8*, in Zielona Góra in G. Mahler's *Symphony No. 2* and at the Wawel Castle in M. Górecki's *Symphony No. 2* during the celebrations of the 600th anniversary of the Battle of Grunwald.

On a number of occasions she performed works composed and conducted by Penderecki such as: *Seven Gates of Jerusalem*, *Credo*, *Symphony No. 8* or *Kadish*. Moreover, the singer flawlessly performs operatic repertoire. In the season 2008/2009 she sang in Penderecki's *Devils of Loudun* and performed the role of Margarita in Ch. Gounod's *Faust* in the Kraków Opera. In 2010 she appeared on the same stage as Micaela in G. Bizet's *Carmen*. During the 14th Ludwig van Beethoven Easter Festival she performed in the concert version of C. M. von Weber's opera *Euryanthe*, released on CD. Her recorded debut was a performance of K. Szymanowski's songs, which was released in July 2009.

She inaugurated the new opera season 2010/2011 with the performance of Liu's part in G. Puccini's *Turandot* in the National Theater in Saarbruecken. At the beginning of 2011 she did a three-month tour around the United States together with Maestro Bogusław Dawidow and the Opole Philharmonic. In June 2011 she performed at the White Nights Festival in St. Petersburg under Maestro Valery Gergiev, where she sang the newest work of Penderecki, *A sea of dreams did breathe on me*.

Izabela Matuła is represented by Ludwig van Beethoven Association.

Jago

baryton | baritone

BOGUSŁAW SZYNALSKI

Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego na Wydziale Filologicznym i Akademii Muzycznej w Krakowie na Wydziale Wokalnym. Był pierwszym barytonem Opery w Meiningen, solistą Opery Krakowskiej, a od 1995 do 2006 r. pierwszym barytonem w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Wielokrotnie występował na scenie Opery Narodowej w Warszawie, z którą w 1994 r. wziął udział w tournée po Francji, Niemczech, Włoszech i Szwajcarii. Z Operą Poznańską występował m.in. w Danse Theater i Royal Theater w Hadze, Concertgebouw w Amsterdamie i Congrees Palais w Paryżu. Śpiewał gościnnie na licznych scenach świata, m.in. w Luksemburgu, Norymberdze, Berlinie, Heilbronn, Ostendzie, Carcasonne i wielokrotnie na Międzynarodowym Festiwalu w Xanten. W 1995 r. wziął udział w galowym koncercie Metropolitan Opera w Melbourne Concert Hall, w 1997 r. – w nowej produkcji *Strasznego dworu* S. Moniuszki w Shea's Performing Art's Center w Buffalo, w 1998 r. dał recital w Casino Theatre w Lille, a w 1999 r. kreował rolę Skarpiowa w światowej premierze opery *Galina* M. Landowsky'ego w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Brał udział we wszystkich superprodukcjach Opery Wrocławskiej. Jest jedynym polskim barytonem, który ma w swoim repertuarze całość Wagnerowskiego *Pierścienia Nibelunga*. Odbył tournée z Operą Wrocławską na Tajwan oraz z Operą Narodową do Pekinu. Dwukrotny laureat Złotej Iglicy w 2004 i 2005 r. – nagrody publiczności przyznawanej z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru. Do najważniejszych ról, które wykreował w ostatnich latach we współpracy z Operą Wrocławską należą: Dulcamara (megaprodukcja operowa *Napój miłosny*, 2007), Borys Godunow (megaprodukcja operowa *Borys Godunow*, 2007), Rigoletto (2007), Jago (megaprodukcja operowa *Otello*, 2008), Dapertutto i Dr Miracle (*Opowieści Hoffmanna*, 2009), Giacomo (*Joanna d'Arc*, 2011), Amfortas (*Parsifal*, 2011) oraz Kniaź Igor (megaprodukcja operowa *Kniaź Igor*, 2011).

Graduated from the Jagiellonian University of Cracow (Filology Department) and Academy of Music in Kraków (Vocal Depart-ment). He was a first baritone at the Opera House in Meiningen, the soloist of the State Opera in Kraków, and from 1995 to 2006 a first baritone in The Grand Theatre in Poznań. He has regulary performed at the National Opera in Warsaw also touring in France, Germany, Italy and Switzerland. Together with the Grand Theatre from Poznań he performed at Danse Theater and Royal Theater in Hague, Concertgebouw in Amsterdam and Congrees Palais in Paris. As a guest artist he has sung at the various theatres all over the world – in Luxembourg, Berlin, Heilbronn, Ostenda, Carcassone and several times at the International Festival in Xanten. In 1995 he participated in Gala Concert at Melbourne Concert Hall with Metropolitan Melbourne Orchestra, in 1997 in new production of *The Haunted Manor* by S. Moniuszko at Shea's Performing Arts Center in Buffalo, in 1998 he gave the vocal recital at Casino Theater in Lille and in 1999 created the role Scarpiov at the world premiere of *Galina*, opera by M. Landowsky, at the Grand Theatre in Poznań. He has participated in all megaproductions of the Wrocław Opera. He is the only Polish baritone who having in his repertoire the whole of Wagnerian tetralogy – *Der Ring des Nibelungen*. He toured in Taiwan with the Wrocław Opera and to Beijing with the National Opera in Warsaw. He is a double prizewinner of the Złota Iglica Audience Award in 2004 and 2005. The most important roles, which he created in recent years for the Wrocław Opera are: Dulcamara (opera megaproduction *L'elisir d'amore*, 2007), Boris Godunov (opera megaproduction *Boris Godunov*, 2007), Rigoletto (2007), Iago (opera megaproduction *Otello*, 2008), Dapertutto and Dr Miracle (*Les contes d'Hoffmann*, 2009), Giacomo (*Giovanna d'Arco*, 2011), Amfortas (*Parsifal*, 2011) and Prince Igor (opera megaproduction *Prince Igor*, 2011).

Jago

baryton | baritone

VITTORIO VITELLI

Urodzony w Ascoli Piceno we Włoszech. Studiował w Mediolanie u A. Bottiona. Debiutował w 1995 r. rolą Enrica w *Łucji z Lammermoor* G. Donizettiego. Rok później zwyciężył w konkursie Operalia Plácida Dominga w Bordeaux (1996, kategoria baryton). Wkrótce rozpoczął wspaniałą operową karierę, wypełnioną występami w prestiżowych operach: Gran Teatro La Fenice w Wenecji, Teatro Comunale w Bolonii, Maggio Musicale Fiorentini we Florencji, Teatro di San Carlo w Neapolu, Deutsche Oper w Berlinie, Staatsoper w Hamburgu, Opéra de Nice, Teatre del Liceu w Barcelonie, Teatro Real w Madrycie, Washington National Opera, a także na największych festiwalach operowych: Festiwal w Santander, Festiwal della Valle d'Itria w Martina Franca, Festiwal w Operze Sferisterio w Maceracie, Festiwal w Bregencji oraz Festiwal Verdiego w Teatro Regio w Parmie.

Bogaty repertuar artysty obejmuje twórczość operową od początku XIX w. po dzieła włoskiego weryzmu. Śpiewał role w operach G. Verdiego, tytułowe w *Rigoletcie*, *Simonie Boccanegrze* i *Makbecie*, stworzył także następujące kreacje: Renato (*Bal maskowy*), Ford (*Falstaff*), Jago (*Otello*), Germont (*Traviata*), Don Carlos (*Moc przeznaczenia*), di Luna (*Trubadur*), Amonastro (*Aida*). W operach G. Pucciniego kreował partie Sharplessa (*Madame Butterfly*), Jake'a (*Dziewczyna ze Złotego Zachodu*) i Lescaut (*Manon Lescaut*).

Inne jego role to: Escamillo w *Carmen* G. Bizeta, Eisenstein w *Zemście nietoperza* J. Straussa, Belcore w *Napoju miłosnym* G. Donizettiego, Forth w *Purytanach* V. Belliniego, Barnaba w *Giocondzie* A. Ponchelliego czy Figaro w *Cyruliku sewilskim* G. Rossiniego.

W 2006 r. zadebiutował na otwarcie sezonu w mediolańskiej La Scali jako Amonasro w *Aidzie* Verdiego, w reżyserii Franca Zeffirelliego, pod batutą Riccarda Chailly'ego. Współpracował z wieloma znakomitymi dyrygentami (Marco Armiliato, Claudio Abbado, Roberto Abbado, Gary Bertini, Daniel Oren, Carlo Rizzi, Zubin Metha, Daniele Gatti, Bruno Bartoletti) oraz reżyserami (Pier Luigi Pizzi, Graham Vick, Hugo De Ana, Lamberto Puggelli, Liliana Cavani, Roberto De Simone, Giuseppe Bertolucci, Gilbert Deflo).

W najbliższych planach artystycznych Vitelliego znajdują się role: Rigoletta G. Verdiego w Staatsoper w Leipzig, Tonia w *Pajacach* R. Leoncavalla w Nowym Teatrze Narodowym w Tokio, Sewerusa w *Poliuto* G. Donizzetiego w Opéra de Marseille oraz barona Scarpii w *Tosce* G. Pucciniego w najnowszej produkcji opery Liceu w Barcelonie.

Born in Ascoli Piceno, Italy. Graduate of the vocal studies in Milan with A. Bottion and made his debut in 1995 the role of Enrico in *Lucia di Lammermoor* by G. Donizetti. In 1996, following his win in Plácido Domingo's Operalia contest, he began a brilliant international operatic career that has brought him to perform in prestigious opera houses: La Fenice in Venice, Teatro Comunale in Bologna, Maggio Musicale Fiorentino, Teatro San Carlo in Naples, Deutsche Oper in Berlin, Staatsoper in Hamburg, Opéra de Nice, Teatre del Liceu in Barcelona, Teatro Real in Madrid, Washington National Opera and the biggest opera festivals: Santander Festival, Festival of Valle d'Itria in Martina Franca, Sferisterio Opera Festival in Macerata, Bregenz Festival and the Verdi Festival at the Teatro Regio in Parma.

His vast repertory includes baritone roles, from the beginning of XIX century to Italian Verismo. He's successfully interpreted many Verdi roles, such as the title roles in *Rigoletto*, *Simon Boccanegra* and *Macbeth*, as well as the roles in Un ballo in maschera (as Renato), *Falstaff* (as Ford), *Otello* (as Iago), *La Traviata* (as Germont), *La forza del destino* (as Don Carlos), *Il Trovatore*. (as di Luna), *Aida* (as Amonastro). He's also created many roles in operas by G. Puccini, such as Sharpless (*Madame Butterfly*), Jake (*La fanciulla del West*) or Lescaut (*Manon Lescaut*).

His other important roles are: Escamillo in *Carmen* by G. Bizet, Eisenstein in *Die Fledermaus* by J. Strauss, Belcore in *L'elixir d'amore* by G. Donizetti, Forth in *I puritani* by V. Bellini, Barnaba w *La Gioconda* by A. Ponchelli, Figaro in *Il barbiere di Siviglia* by G. Rossini.

In 2006 he made his debut at Teatro alla Scala in Milan as Amonasro in Verdi's *Aida*, Franco Zeffirelli's new production, conducted by Riccardo Chaillyin. He has performed with some of today's most renowned conductors and stage directors: Claudio Abbado, Gary Bertini, Daniel Oren, Carlo Rizzi, Zubin Metha, Daniele Gatti, Bruno Bartoletti, Marco Armiliato, Roberto Abbado, Pier Luigi Pizzi, Graham Vick, Hugo De Ana, Lamberto Puggelli, Liliana Cavani, Roberto De Simone, Giuseppe Bertolucci and Gilbert Deflo.

Among his future engagements are: Rigoletto by G. Verdi at the Staatsoper in Leipzig, Tonio in *Pagliacci* by R. Leon Savallo at the New National Theatre in Tokyo, Severo in *Poliuto* by G. Donizetti at the Opérade Marseille and Scarpia in *Tosca* by G. Puccini – a new production at the Teatre Liceu in Barcelona.

soliści
soloists

OTELLO

NIKOLAY DOROZHKIN
tenor

SERGEY NAYDA*
tenor

ANTONELLO PALOMBI*
tenor

DESDEMONA

ANNA LICHOROWICZ
sopran | soprano

ALEKSANDRA MAKOWSKA
sopran | soprano

IZABELA MATUŁA*
sopran | soprano

JAGO

BOGUSŁAW SZYNALSKI*
baryton | baritone

VITTORIO VITELLI*
baryton | baritone

* GOŚCINNIE | SPECIAL GUEST

EMILIA

ANNA BERNACKA
mezzosporan | mezzosoprano

KATARZYNA HARAS
mezzosporan | mezzosoprano

IRYNA ZHYTYNSKA
mezzosporan | mezzosoprano

RODERIGO

CASSIO

ŁUKASZ GAJ
tenor

ALEKSANDER ZUCHOWICZ
tenor

RAFAŁ MAJZNER
tenor

LODOVICO

MAREK PAŚKO
bas | bass

BARTOSZ URBANOWICZ
bas | bass

MONTANO

JACEK JASKUŁA
baryton | baritone

ŁUKASZ ROSIAK
baryton | baritone

dyrekcja i zespoły Opery Wrocławskiej

management & staff of the Wrocław Opera

DYREKCJA, KIEROWNICTWO I ZESPOŁY OPERY WROCŁAWSKIEJ
MANAGEMENT AND STAFF OF THE OPERA OF WROCŁAW

Dyrektor naczelny i artystyczny | General and artistic director	Ewa Michnik
Zastępca dyrektora | Deputy director	Janusz Słoniowski
Pełnomocnik dyrektora ds. finansowych – Główny Księgowy The chief accountant, financial department	Kazimierz Zalewski
Dyrygenci | Conductors	Ewa Michnik Tomasz Szreder Tadeusz Zathey Bassem Akiki
Kierownik muzyczny | Music director	Tomasz Szreder
Scenograf | Set designer	Małgorzata Słoniowska
Asystenci reżysera | Assistant directors	Hanna Marasz Adam Frontczak*
Pełnomocnik dyrektora ds. wykonywania czynności prawnych w zakresie zwykłego zarządu – Główny specjalista ds. prawnych Associate counsel	Marzena Malinowska
Pełnomocnik dyrektora ds. inwestycyjnych Opera director's proxy of investment	Kazimierz Budzanowski
Asystent dyrektora | Assistant to general and artistic director **Specjalista ds. Public Relations** | Public Relations manager	Mateusz Wiśniewski
Główny specjalista ds. marketingu Marketing manager	Marek Pieńkowski
Specjalista ds. impresariatu International artistic work manager	Michał Grudziński
Kierownik działu koordynacji pracy artystycznej Artistic operations manager	Krystyna Preis
Kierownik działu promocji i obsługi widzów Audience and promotion service manager	Anna Leniart
Kierownik działu służby pracowniczej Personal department manager	Grażyna Lis-Galasińska
Kierownik działu płac i ubezpieczeń społecznych Human resources manager	Halina Głodek-Zadka
Kierownik działu księgowości Accountig department manager	Ewa Masłek
Rzecznik prasowy | Press spokeswoman	Elżbieta Szczucka
Inspicjenci | Deputy stage managers	Adam Frontczak Julian Żychowicz

SOLIŚCI ŚPIEWACY | SOLOISTS

Soprany | Sopranos	Matra Brzezińska | Ewa Czermak | Aleksandra Kubas Evgeniya Kuznetsova | Anna Lichorowicz | Anastazja Lipert Joanna Moskowicz | Aleksandra Makowska Ewa Vesin* | Jolanta Żmurko
Mezzosoprany | Mezzo-sopranos	Barbara Bagińska | Anna Bernacka | Dorota Dutkowska Katarzyna Haras | Elżbieta Kaczmarzyk-Janczak | Jadwiga Postrożna Iryna Zhytynska
Tenory | Tenors	Łukasz Gaj | Andrzej Kalinin | Nikołay Dorozhkin Edward Kulczyk | Rafał Majzner | Aleksander Zuchowicz
Barytony | Baritones	Jacek Jaskuła | Michał Kowalik | Zygmunt Kryczka Maciej Krzysztyniak | Łukasz Rosiak
Basy | Basses	Wiktor Gorelikow | Marek Paśko | Bartosz Urbanowicz Janusz Zawadzki | Radosław Żukowski
Bas-baryton | Bass-baritone	Tomasz Rudnicki

ARTYŚCI GOŚCINNI | GUESTS

Soprany | Sopranos	Magdalena Barylak | Lada Biriucov | Agnieszka Bochenek-Osiecka Maria Bulgakova | Barbara Kubiak | Galina Kuklina | Dorota Wójcik Marta Wyłomańska | Agata Zubel
Tenory | Tenors	Rafał Bartmiński | Krzysztof Bednarek | Sergey Drobyshevsky Steven Harrison | Zdzisław Madej | Janusz Ratajczak Marek Szymański | Adam Zdunikowski
Barytony | Baritones	Mariusz Godlewski | Marian Kępczyński | Remigiusz Łukomski Bogusław Szynalski
Basy | Basses	Piotr Nowacki | Adam Palka

Pedagog wokalny | Vocal teacher	Ewa Czermak
Korepetytorzy solistów | Soloists' coaches	Katarzyna Pawłowicz | Yaryna Rak | Justyna Skoczek Olesya Tutova | Ivan Zhukov

* współpraca | cooperation

ORKIESTRA | ORCHESTRA

Koncertmistrz-solista Concert master-soloist	Adam Czermak
Koncertmistrz Concert master	Stanisław Czermak
Z-cy koncertmistrza Assistants concert master	Igor Solonenko | Tomasz Stocki
I skrzypce | 1st violin	Joanna Bryła | Henryk Kozioł | Michał Krzyżosiak Anna Majewska | Monika Piruta
II skrzypce | 2nd violin	Ilona Borek | Katarzyna Łozowska Justyna Nawrat | Rafał Olszewski Estera Piec | Justyna Piękoś Anna Szczerbińska | Andrzej Tom
Altówki | Violas	Andrzej Jakimowicz | Marek Kamiński | Szymon Kruk Elżbieta Siedlecka | Andrzej Szykuła | Romuald Żarejko Barbara Żarejko
Wiolonczele | Cellos	Anna Dynda | Krystyna Marchel | Maciej Miłaszewicz Lidia Młodawska* | Jakub Myślak | Dariusz Piecha
Kontrabasy | Double basses	Wiesław Kaczmarczyk | Dariusz Kaczorowski Krzysztof Kafka | Ireneusz Szykuła
Fortepian / Klawesyn / Organy / Celesta Keyboard instruments	Katarzyna Pawłowicz | Yaryna Rak | Justyna Skoczek Olesya Tutova | Ivan Zhukov
Flety | Flutes	Izabela Chudy | Monika Ledwolorz | Karolina Szewczyk Tadeusz Witek
Oboje | Oboes	Maciej Strasiński | Urszula Szostak | Konrad Wojtowicz
Rożek angielski | English horn	Mirosław Wiącek
Klarnety | Clarinets	Mariusz Bałdyga | Rafał Dynda | Mateusz Maszyński Przemysław Polak
Fagoty | Basoons	Dariusz Bator | Andrzej Kuprianowicz | Kasper Lechowski Tomasz Wieczorek
Waltornie | French horns	Andrey Kontorin | Tomasz Kuboń | Jerzy Porębski Krzysztof Proskień | Adam Szybiak | Sławomir Trojanowski Sławomir Wagner | Adam Wolny
Trąbki | Trumpets	Rafał Czemarmazowicz | Dawid Głogowski Paweł Spychała | Mirosław Wenc
Puzony | Trombones	Jacek Makowski | Fryderyk Mizerski Wiktor Rakowski | Grzegorz Rymarczuk
Tuba | Tuba	Grzegorz Pastuszka
Perkusja | Percussion	Karol Papała | Jarosław Paszko | Zbigniew Wojciechowski
Harfa | Harp	Bożena Trendewicz
Inspektor orkiestry | Orchestra inspector	Wiktor Rakowski

CHÓR | CHOIR

Kierownik chóru | Choir master	Anna Grabowska-Borys
Akompaniator chóru | Coach	Katarzyna Maćkowska
Soprany | Sopranos	Alicja Grabowy | Ewa Jaskuła | Agnieszka Józefczyk Maria Kamyczek | Katarzyna Kozdrowska-Kordyjak | Kinga Krzywda Beata Marciniak-Kozłowiecka | Joanna Marszałek Kinga Mazurkiewicz-Pala | Katarzyna Słowińska | Bronisława Sobierajska Katarzyna Szafarska | Małgorzata Walczyk-Cegiełkowska Małgorzata Węgrzyn-Krzyżosiak | Beata Wiszniewska
Alty | Altos	Urszula Czupryńska | Beata Gąsior Jolanta Górecka | Joanna Grabowska-Piekarska Monika Kusz | Barbara Mach Jolanta Michalak-Lechowska | Ryszarda Nawdziun Sabina Szkwarek | Ewa Wadyńska-Wąsikiewicz | Anna Wojciechowska
Tenory | Tenors	Iwan Andrunyk | Piotr Bunzler | Lesław Kijas Marcin Klarman | Przemysław Sawicki | Bolesław Słowiński Wojciech Stasik | Bartosz Żołubak
Basy | Basses	Sławomir Baranowski | Mieczysław Chodaczek | Marek Ciepły Marek Gierczak | Marcin Grzywaczewski | Jurand Eckert | Bartosz Jachim Marek Klimczak | Marek Kłosowski | Jerzy Szlachic | Andrzej Zborowski
Inspektor chóru | Choir inspector	Katarzyna Słowińska

BALET | BALLET

Kierownik baletu | Ballet master	Bożena Klimczak
Pedagog baletu | Teacher	Ałła Abesadze
Akompaniator baletu | Coach	Stanisław Gal
I Tancerka | 1st dancer	Nozomi Inoue
I Tancerz | 1st dancer	Sergii Oberemok
Soliści | Soloists	Oleksandr Apanasenko | Tomasz Kęczkowski | Dajana Kłos Marta Kulikowska de Nałęcz* | Piotr Oleksiak | Paweł Oleksiak Łukasz Ożga | Anna Szopa | Paulina Woś
Koryfeje | Coryphees	Kamila Dykta | Anna Gancarz | Anatoliy Ivanov | Liliya Ivanova Neda Kalember | Zofia Knetki | Magdalena Kurilec | Andrzej Malinowski Adam Piątek | Sylwia Piotrowicz | Radosław Rusiecki | Karolina Woźniak Martyna Wójcik | Monika Wyrębska
Zespół | Corps de ballet	Nicole Banasiak | Magdalena Lis | Martyna Muskała
Inspektor baletu | Ballet inspector	Paweł Oleksiak

* współpraca | cooperation

KIEROWNICTWO TECHNICZNE | TECHNICAL CREW

Kierownik techniczny Technical manager	Henryk Lidtke
Kierownik zespołu pracowni dekoracji i kostiumów Decorations and costumes atelier manager	Zbigniew Francuz
Kierownik magazynu kostiumów i garderobianych Storage (costumes) and dressing room manager	Krystyna Baros
Kierownik sekcji oświetleniowej Stage lighting manager	Łukasz Różewicz
Kierownik sekcji akustycznej Acoustic manager	Jerzy Gałek
Asystent scenografa ds. technicznych Technical assistant to set designer	Jan Romanowski
Kierownik pracowni malarskiej Scenic painting manager	Elżbieta Kocowska
Kierownik pracowni krawieckiej męskiej Men's costumes atelier manager	Waldemar Krawczyk
Kierownik pracowni krawieckiej damskiej Women's costumes atelier manager	Elżbieta Chmielewska
Kierownik pracowni perukarskiej i charakteryzatorskiej Wigs and makeup atelier manager	Grażyna Matuszak
Brygadzista pracowni modystycznej Milliner atelier	Maria Grzesiak
Brygadzista pracowni szewskiej Shoes atelier	Bogusław Nowicki
Główny energetyk | Chief power engineer	Ireneusz Esz

Opracowanie graficzne | Graphic design
Małgorzata Niciarz
Wydawca | Published by
Opera Wrocławska 2012
Redakcja | Editing
Aneta Gołąbek
Weronika Lisiecka

Nakładem Opery Wrocławskiej
©Opera Wrocławska

LEXUM Europejskie kliniki okulistyczne

złoty sponsor Opery Wrocławskiej

Możesz widzieć ...

nowoczesne operacje oczu

11 maja 2012 r. otwarcie nowego Centrum Okulistycznego w Sky Tower ul. Powstańców Śląskich 73-95, Wrocław

infolinia: 801 044 046 www.lexum.pl

KUP FOTEL DLA OPERY

Opera Wrocławska, wzorem najsłynniejszych teatrów operowych świata takich jak Metropolitan Opera w Nowym Jorku czy Covent Garden w Londynie, kontynuuje akcję „Kup fotel dla Opery". Proponujemy Państwu wykupienie fotela na widowni naszego teatru. Każdy, kto przeznaczy na ten cel kwotę 5.000 zł, wpisze się do ekskluzywnego grona Przyjaciół Opery, mogących się poszczycić posiadaniem miejsca z tabliczką ze swoim nazwiskiem lub nazwą firmy. Lista Fundatorów zostanie również umieszczona na specjalnej tablicy, wmurowanej w widocznym miejscu w budynku Opery.

SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI DOTYCZĄCYCH KUPNA FOTELI UZYSKAĆ MOŻNA POD NUMERAMI TELEFONÓW: +48 71 370 88 80 | +48 71 370 88 81

e-mail: opera@opera.wroclaw.pl

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
www.umwd.dolnyslask.pl

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

wrocław europejska stolica kultury 2016

TAURON POLSKA ENERGIA

OFICJALNY PARTNER
66. SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ
AN OFFICIAL PATRON OF THE WROCŁAW OPERA 66TH SEASON

SPONSOR STRATEGICZNY | STRATEGIC SPONSOR

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

SPONSOR ZŁOTY | GOLDEN SPONSOR

LEXUM Europejskie kliniki okulistyczne

SPONSOR PREMIERY | PREMIERE SPONSOR

GÓRAŻDŻE HEIDELBERGCEMENTGroup

SPONSORZY | SPONSORS

Qubus Hotel ★★★★ WROCŁAW

Scandic WROCŁAW

GreenHouse Restaurant & Bar

PATRONAT MEDIALNY | MEDIA PATRONAGE

Jedynka Polskie Radio · dwójka Polskie Radio · TVP WROCŁAW · RADIO WROCŁAW · ram · INTERIA.PL · Gazeta Wrocławska · MAESTRO · GO JEST CLASS · i VISITOR · WROCŁAWIANIN · empik.com

CAFÉ OPERA
eventy z klasą

DWUTYGODNIK
ruch muzyczny

Najstarsze polskie czasopismo poświęcone muzyce poważnej
Recenzje koncertów i przedstawień operowych, recenzje płyt
Relacje z festiwali i konkursów, krajowych i zagranicznych
Artykuły o sprawach nurtujących środowisko muzyczne
Artykuły o pedagogice muzycznej i upowszechnieniu muzyki
Materiały historyczne

„Ruch Muzyczny" jest dwutygodnikiem, wychodzi 26 razy w roku,
do nabycia w salonach Empiku, księgarniach muzycznych,
w filharmoniach i teatrach operowych oraz w prenumeracie;
przy prenumeracie na rok kalendarzowy – wielki rabat!

www.ruchmuzyczny.pl

CAFÉ OPERA
eventy z klasą

Jest we Wrocławiu miejsce,
w którym każde wydarzenie nabiera blasku...

Café Opera
kawiarnia w Operze Wrocławskiej

Zorganizujemy dla Państwa niezapomnianą uroczystość firmową, bankiet czy konferencję. Café Opera to niepowtarzalna atmosfera i najwyższa jakość usług.

Widzów Opery Wrocławskiej zapraszamy na godzinę przed każdym spektaklem oraz w antraktach.

Operator Café Opera - Bissole Business Travel Sp. z o. o
Kontakt: tel. 71 349 69 54, tel. kom. 697 877 775, info@cafeopera.wroclaw.pl, www.cafeopera.wroclaw.pl

Górażdże sponsorem premiery „Otello"

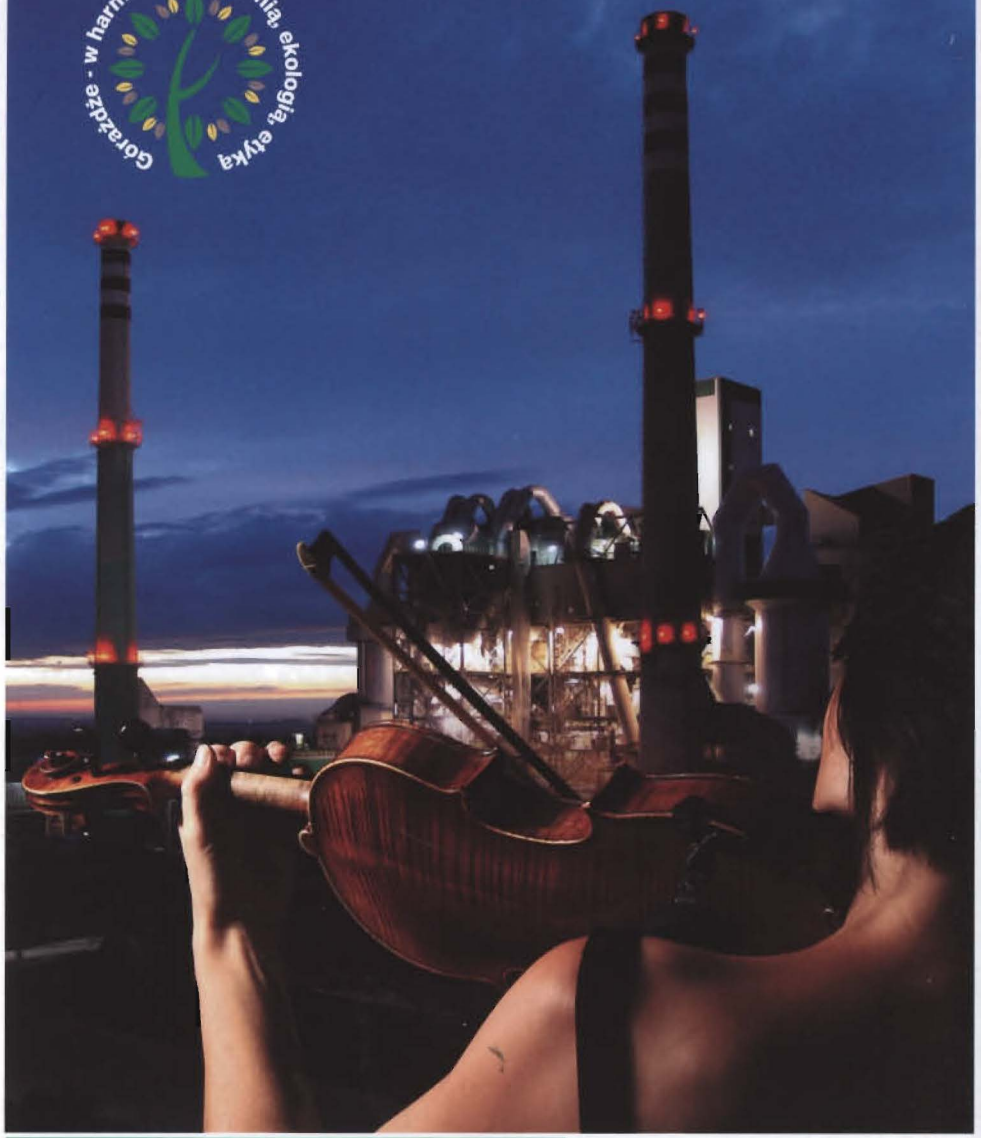

www.gorazdze.pl

GÓRAŻDŻE
HEIDELBERGCEMENT Group

TAURON
POLSKA ENERGIA

TWÓRCZA NATURA
ENERGII

TAURON POLSKA ENERGIA
OFICJALNY PARTNER SEZONU
OPERY WROCŁAWSKIEJ

www.tauron-pe.pl

OPERA WROCŁAWSKA | UL. ŚWIDNICKA 35 | WROCŁAW
TEL. 71 370 88 80 | TEL./ FAX 71 370 88 81
OPERA@OPERA.WROCLAW.PL
WWW.OPERA.WROCLAW.PL